

Vergaderstukken

Verkiezingscongres 21 maart 2009

Locatie congres:
Beatrix Theater (Jaarbeurs)
Jaarbeursplein
Utrecht
Telefoon: 030-29 55 911

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Inhoudsopgave vergaderstukken Partijcongres	pag.
Aanbiedingsbrief/Aandachtspunten	5
Voorlopige Agenda	9
I. Deelsessies	
I. Informatie en locaties deelsessies	10
I.1 Deelsessie 1, Verkiezingsprogram Hoofdstuk 2, 3, 4 (amendement 1 - 69)	11
I.2 Deelsessie 2, Verkiezingsprogram Hoofdstuk 5, 6, 7 (amendement 70 - 129)	64
I.3 Deelsessie 3, Verkiezingsprogram Hoofdstuk 8, 9, 10 (amendement 130-157)	102
II. Politiek deel I	
II.1. Vers 1 en 6 van het Wilhelmus	123
II.4 Mandaatverzoek inzake kandidaatstelling Europees Parlement	124
T.k.n. Stand van zaken aangenomen resoluties 8 november 2008	125

De bovenstaande nummering heeft betrekking op de agenda van het congres.

Aan geadresseerde

Betreft: vergaderstukken 21 maart 2009

Den Haag, 16 maart 2009

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen we u de stukken toekomen voor de vergadering van het Verkiezingscongres van zaterdag 21 maart a.s. Een bijzonder Congres waarbij zowel de kandidatenlijst als het verkiezingsprogramma voor de Europese Verkiezingen zullen worden vastgesteld.

Het Congres vindt plaats in het Beatrix Theater (Jaarbeurs), Jaarbeursplein te Utrecht.

Toegangs-, stem- en lunchkaarten

Bijgevoegd treft u tevens de toegangskaarten, stemkaarten en/of lunchkaarten aan. U treft aan:

- een voorlopige toegangkaart voor het Verkiezingscongres. Deze kunt u bij binnenkomst omruilen voor een toegangkaart voor de zaal of balkon (afhankelijk van het tijdstip waarop u arriveert);
- indien u aan de criteria voor stemrecht voldoet (Contributie 2008 betaald voor 27 februari 2009 en op 21 maart a.s. langer dan 8 weken lid), een stemkaart en een stemboekje.
- indien u eveneens stemgerechtigd bent namens provincie, CDJA of CDAV ontvangt u via hen nog een aparte stemkaart en stemboekje.
- Consumptiekaarten:
 - Een consumptiekaart, goed voor 4 consumpties indien we uw betaling van 6 euro hebben ontvangen.
 - Een lunchkaart indien we uw betaling van 12,50 euro hebben ontvangen.
 - Een lunchkaart én consumptiekaart indien we uw betaling van 18.50 euro hebben ontvangen.
- Een tegoedbon waarmee u tijdens de infomarkt gratis het nieuwe campagnespeldje kunt afhalen.
- Indien u zich opgegeven hebt voor de campagnesessie, een speciale toegangkaart voor deze sessie.

Toegangkaart

U hebt een tijdelijke toegangkaart ontvangen. Deze kunt u zaterdag omwisselen voor de definitieve toegangkaart waarmee u kunt deelnemen aan het Congres, de infomarkt en de naborrel. We zullen u regelmatig vragen de kaart te laten zien bij het betreden van de verschillende zalen.

Aandachtspunten/spelregels

1. Start met deelsessies

Het Verkiezingscongres begint deze keer met de deelsessies. De grote Theaterzaal wordt pas om 11.30 uur in gebruik genomen voor het Politiek deel.

2. Amendementen op het verkiezingsprogramma

Tot 9 maart konden gemeentelijke afdelingen, provinciale afdelingen en bijzondere organen (EFS en CDA-Kleurrijk) en bijzondere organisaties (CDJA, CDAV, WI en BSV) amendementen op het verkiezingsprogramma indienen.

Bijgevoegd treft u het overzicht van de ingediende amendementen aan, voorzien van een preadvies.

Tijdens 3 parallele sessies zullen deze amendementen bediscussieerd worden en zal erover gestemd worden. Wordt een amendement niet met 2/3 meerderheid aangenomen of verworpen, dan komt het plenair terug.

Wilt u de volledige tekst van het conceptverkiezingsprogramma hebben, dan kunt u deze downloaden via de site, www.cda.nl, klikken op de banner Europese verkiezingen (rechtsboven) en vervolgens op verkiezingsprogramma (rechtsonder).

Voor de indeling van de deelsessies zie verderop in het boekje (pag. 11)

3. Resoluties

Tot 5 maart mochten er resoluties ingediend worden. Er zijn in totaal 7 resoluties ontvangen. Ze worden behandeld in het plenaire ochtenddeel, rond 11.50 uur. Er hoeft geen spreektijd aangevraagd te worden. U treft de resoluties, pre-adviezen en de procedures vanaf 16 maart aan op de site www.cda.nl. Tevens worden ze ter plekke uitgereikt.

4. Spreektijd aanvragen

Voor de behandeling van de amendementen en de resoluties hoeft geen spreektijd aangevraagd te worden. Indien gewenst krijgt de indiener automatisch het woord.

5. Stemmen bij de Deelsessies

Tijdens de deelsessies over de amendementen zal er gestemd worden door middel van het opsteken van de stemkaart.

Men kan gebruik maken van de volgende stemkaarten:

Groen = Als lid van het CDA

Blauw = Als extra afgevaardigde namens de provincies

Oranje = Als extra afgevaardigde van CDJA

Roze = Als extra afgevaardigde van CDAV

Mocht er twijfel over de uitslag zijn, dan zal de stemploeg handmatig de stemmen tellen. Het stemboekje met de stembriefjes wordt dus niet gebruikt tijdens de deelsessies. U dient uw stemkaart zolang in de hoogte te houden tot de stemmen geteld zijn en de voorzitter aangeeft dat u de stemkaart weer mag laten zakken.

6. Stemmen plenair

Tijdens het plenaire politieke deel van het Partijcongres in de Theaterzaal zal er gestemd worden door middel van het opsteken van de stemkaart.

Men kan gebruik maken van de volgende stemkaarten:

Groen = Als lid van het CDA

Blauw = Als extra afgevaardigde namens de provincies

Oranje = Als extra afgevaardigde van CDJA
Roze = Als extra afgevaardigde van CDAV

Indien er twijfel is over de uitslag, dan zal de voorzitter aangeven dat er schriftelijk gestemd gaat worden. Hiervoor hebt u de stembriefjes uit het stemboekje nodig. De voorzitter geeft aan welke kleur u dient te gebruiken (dat zal altijd de eerstvolgende zijn). U scheurt uit het boekje het stembriefje voor of tegen van de juiste kleur en doet dat in het mandje dat in uw rij voorbij komt. U geeft het mandje door aan degene die naast u zit. Aan het einde van de rij staat een lid van de stemploeg die de mandjes ophaalt. Achter de schermen zullen de stembriefjes geteld worden. De uitslag zal later bekend gemaakt worden.

Zijn de stembriefjes op, dan zal er overgegaan worden op handmatige telling door de stemploeg.

7. Vaststellen kandidatenlijst

Tot 9 maart konden gemeentelijke afdelingen de stembiljetten voor de kandidatenlijst inleveren. Ter vergadering zal de definitieve lijst bekend gemaakt worden en vervolgens door het congres bekrachtigd worden.

8. Voor het eerst naar een Congres

Komt u voor het eerst naar een Congres, dan staat er in de Centrale Hal een speciale balie, waar u extra informatie kunt halen. Deze balie is geopend tot 15.00 uur.

9. Campagnesessie

Speciaal voor de lokale campagneleider zal er tussen 14.00-14.30 uur in zaal 215 op de 2^e etage een informatieve campagnesessie plaatsvinden. Na een korte presentatie over de Europese Verkiezingen van landelijk campagneleider Michael Sijbom, kunt u vervolgens vragen stellen. Naast de campagneleider zullen ook medewerkers van het CDA Bureau aanwezig zijn om vragen te beantwoorden. U hebt een speciale toegangskaart nodig om de sessie bij te wonen, die heeft u toegestuurd gekregen indien u zich voor de sessie heeft opgegeven.

10. Sessie BSV

Tussen 13.00-14.45 uur zal er in zaal 717 op de 7^e etage een bijeenkomst plaatsvinden georganiseerd door de Bestuurdersvereniging over de "de verkoop van de aandelen van energiebedrijven". Aan de hand van de casus *verkoop aandelen Essent* wordt een toelichting gegeven op het waarom van de verkoop. Gedeputeerde in Overijssel, Theo Rietkerk en burgemeester van Heerlen, Toine Gresel, zullen onder andere ingaan op de vraag waarom hun provincie en gemeente instemmen met de verkoop en welke stappen ondernomen worden om verantwoord met de opbrengst om te gaan.

U hebt zich hiervoor separaat bij Maarten Neutenboom van de Bestuurdersvereniging kunnen opgeven.

11. Signersessie oud-premier Ruud Lubbers

Oud-premier Ruud Lubbers zal rond 14.30 uur tijdens de infomarkt zijn boek *Inspiration for Global Governance* signeren. Uitgeverij Kluwer zal met een stand aanwezig zijn, waarin het boek tegen een speciale prijs van 10,00 euro te koop zal zijn (winkelprijs 19,95). U kunt alleen contant en bij voorkeur met gepast geld afrekenen.

12. Infomarkt en Lunch

Inschrijving voor de lunch is inmiddels gesloten.

De lunch zal plaatsvinden tijdens de infomarkt tussen 13.00-15.00 uur. De infomarkt is voor iedereen toegankelijk en vindt plaats in de Expozaal.

Daar vindt u speakerscorners met de zojuist gekozen kandidaten voor het Europees Parlement, stands van diverse organisaties, waaronder de EVP, een informatiestand over de Lokaal Appel Tour en de Gemeenteraadsverkiezingen en een stand waarbij u materiaal kunt bestellen voor de Europese verkiezingen (geen drukwerk, dat volgt een ander traject).

Tevens kunt u onder het genot van een hapje of een drankje even uitblazen op één van de terrassen. Drankjes kunt u tegen inlevering van een consumptiebon betalen of contant afrekenen (1,50 per consumptie).

Hapjes zijn verkrijgbaar via de lunchbon. De lunchbon bestaat uit 4 bonnen, waarmee u langs de diverse buffetten kunt snacken. De snacks zijn afkomstig uit diverse landen in Europa. Elke snack kost 1 bon. Uw lunch zal dus bestaan uit 4 door u gekozen snacks, te verkrijgen tussen 13.00-14.30 uur.

Bij de stukken heeft u een tegoedbon aangetroffen. Daarmee kunt u tussen 13.00-15.00 en tussen 16.00-18.00 uur het nieuwe campagnespeldje gratis afhalen. Het wordt u aangeboden door lijsttrekker Wim van de Camp.

13. Consumpties

Tot 13.00 uur zal er in de Mauritsfoyer koffie/thee verkrijgbaar zijn tegen contante betaling (1,50) of tegen inlevering van een consumptiebon, die u vooraf heeft kunnen bestellen.

Tussen 13.00-18.00 uur zijn consumpties verkrijgbaar in de Expozaal, bij de Infomarkt. Alle consumpties kosten 1,50 en kunnen contant afgerekend worden of tegen inlevering van een consumptiebon. Tussen 15.00-16.00 uur zullen de buffetten gesloten zijn.

14. Naborrel

De naborrel vindt plaats in de Expozaal, tijdens het 2^e deel van de infomarkt. Let op: u hebt uw toegangkaart nodig om te kunnen deelnemen aan de naborrel.

Indien u nog vragen hebt over het Verkiezingscongres, dan kunt u contact opnemen met de ledendesk (leden@cda.nl of 070-3424820).

Met hartelijke groet,

Peter van Heeswijk
Partijvoorzitter

Concept-agenda Partijcongres 21 maart 2009

Versie 13 maart

I.	Deelsessies	09.30-11.20 uur
1.	Deelsessie 1, Verkiezingsprogram H 2, 3, 4, amendementen 1-69	
2.	Deelsessie 2, Verkiezingsprogram H 5, 6, 7, amendementen 70-129	
3.	Deelsessie 3, Verkiezingsprogram H 8, 9, 10, amendementen 130-157	
4.	Deelsessie 4, Actuele Politiek	
II.	Plenair Politiek ochtendprogramma (Theater)	11.30-13.10 uur
1.	Opening plenair congres met het Wilhelmus	
2.	In memoriam	
3.	Meditatief moment, mw. Arenda Haasnoot, vice-voorzitter van de PKN	
4.	Huishoudelijk punt: mandaatverzoek	
5.	Resoluties	
6.	Behandeling overgebleven amendementen, vaststellen verkiezingsprogram	
7.	Bedanken program- en adviescommissie	
8.	Toespraak Fractievoorzitter Pieter van Geel	
9.	Vaststellen kandidatenlijst	
	Einde politiek ochtenddeel	
III.	Lunchbreak (Expozaal)	13.10-14.45 uur
	Pauze met lunch, info/campagnemarkt, campagneworkshop	
IV.	Plenair Politiek middagprogramma (Theater)	15.00-16.00 uur
1.	Opening middagdeel, partijvoorzitter Peter van Heeswijk	
	Intermezzo	
2.	Wim van de Camp, lijsttrekker Europese Verkiezingen	
	Intermezzo	
3.	Sluiting Partijcongres door minister-president Jan Peter Balkenende	
V.	Naborrel (Expozaal)	16.00-18.00 uur
	Naborrel en infomarkt	

I. Programma en locatie Deelsessies

Tijdens het Congres zullen er 4 deelsessies plaatsvinden.

Deelsessie 1: amendementen 1-69

Tijdens deze deelsessie zullen de amendementen behandeld worden die binnengekomen zijn op de hoofdstukken 2, 3 en 4.

Zaal: 712, 7^e etage
Tijdstip: 09.30-11.20 uur
Voorzitter: Ronald Migo
Adviseur PC: Marnix van Rij

Deelsessie 2: amendementen 70-129

Tijdens deze deelsessie zullen de amendementen behandeld worden die binnengekomen zijn op de hoofdstukken 5, 6 en 7.

Zaal: 717, 7^e etage
Tijdstip: 09.30-11.20 uur
Voorzitter: Lianne Dekker
Adviseur PC: Piet Bukman

Deelsessie 3: amendementen 130-157

Tijdens deze deelsessie zullen de amendementen behandeld worden die binnengekomen zijn op de hoofdstukken 8, 9 en 10.

Zaal: 718, 7^e etage
Tijdstip: 09.30-11.20 uur
Voorzitter: Renate Westerlaken
Adviseur PC: Jean Penders

Deelsessie 4: Actuele politiek

Tijdens deze sessie kunt u vragen stellen over de Actuele Politiek.

Aanwezig zullen zijn: Peter van Heeswijk, Pieter van Geel, Piet Hein Donner

Zaal: 215, 2^e etage
Tijdstip: 09.30-11.20 uur
Voorzitter: Henk Bleker

I. Amendementen op het concept-verkiezingsprogramma

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
1	2.1	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden. Europa omvat als "waardengemeenschap" de kernpunten democratie, rechtsstaat, mensenrechten en respect voor en bescherming van minderheden.	Dit betreft een ommissie in de hoofdtekst.	De Bilt	overnemen	nuttige aanvulling

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
2	2.1	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.	2.1 B (nieuw artikel): We moeten waakzaam zijn voor onredelijke staatssteun, niet tarifaire belemmeringen, en het afschermen van de arbeidsmarkt. Hier toe is versterking van de mededingingswetgeving gewenst.		België/ Luxemburg	afwijzen	zie amendement 29
3	2.1	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een <u>meer</u> daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.	De aanvulling met het woordje 'meer' op deze plek in de tekst geeft aan dat het CDA een hoger ambitieniveau voor de EU voor ogen heeft.	Utrecht (Provincie)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
4	2.1	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.	Het CDA ziet in een veranderende wereld met grensoverschrijdende uitdagingen meer dan ooit de noodzaak van een <u>meer</u> daadkrachtige Europese Unie. Het Verdrag van Lissabon maakt de EU daadkrachtiger en democratischer en moet dan ook zo spoedig mogelijk in werking treden.		Rhenen, Elst en Achterberg	overnemen	zie amendement 3
5	2.2	Het CDA vindt dat - gegeven de uitdagingen waar de EU wereldwijd voor staat- het Gemeenschappelijk Buitenlands-, Veiligheids- en Defensiebeleid een hogere prioriteit moet hebben in de Europese Unie.	Het CDA vindt dat -gegeven de uitdagingen waar de EU wereldwijd voor staat- het Gemeenschappelijk Buitenlands, Veiligheids- en Defensiebeleid een hogere prioriteit moet hebben in de Europese Unie. Het CDA pleit voor het afstemmen van het buitenlands beleid van de 27 lidstaten zodat er met één stem kan worden gesproken. Dit met behoud van en respect voor de soevereiniteit van de individuele lidstaten.	Een hogere prioriteit is goed, maar niet voldoende als dat niet tot concrete acties leidt. Door met één stem te spreken in het buitenland, kan Europa daadkrachtiger optreden. Een gemeenschappelijk buitenlands beleid heeft alleen zin als er ook daadwerkelijk met een stem naar buiten toe wordt gesproken.	CDJA	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
6	2.3	Het CDA ziet voor de Europese Unie een aan de Verenigde Staten gelijkwaardige rol weggelegd in de NAVO, die het hart is van ons externe veiligheidsbeleid. De EU-lidstaten waaronder Nederland moeten daarom naast verdere investeringen in civiele capaciteiten ook investeren in militaire capaciteiten en een grote efficiency.	Het CDA ziet voor de Europese <u>lidstaten gezamenlijk een grotere rol weggelegd in de NAVO</u> , die het hart is van ons externe veiligheidsbeleid. De EU-lidstaten waaronder Nederland moeten daarom naast verdere investeringen in civiele capaciteiten ook investeren in militaire capaciteiten en een grote efficiency.	een gelijkwaardige rol is wat betreft budget niet reëel, een grotere rol moet wel de ambitie zijn.	Commissie Buitenland	overnemen	niet alle EU leden zijn lid van de NAVO

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
7	2.4	Het CDA onderstreept het belang van een multilaterale benadering van de grote uitdagingen waar we voor staan (economische crisis, energie, milieuproblemen, klimaatveranderingen, grondstoffentekorten, handel, voedselzekerheid, immigratie, armoede en terrorisme). Samen met onze trans-Atlantische bondgenoot, de VS, moet de EU de multilaterale benadering versterken.	Het CDA onderstreept het belang van een multilaterale benadering van de grote uitdagingen waar we voor staan (economische crisis, energie, milieuproblemen, klimaatveranderingen, grondstoffentekorten, handel, voedselzekerheid, immigratie, armoede en terrorisme). Samen met onze trans-Atlantische bondgenoot, de VS, moet de EU de multilaterale benadering versterken, waarbij een grotere rol van de NGO's, in met name Afrika en Latijns Amerika, gewenst is	Het CDA zou juist als partij die staat voor het maatschappelijk middenveld en gespreide verantwoordelijkheid de rol van de NGO's in het Europees buitenlands beleid dienen te bevorderen.	Ede	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: weglaten "in met name Afrika en Latijns Amerika". Uitleg: Die grotere rol is ook nodig in landen als China en India.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
8	2.4	Het CDA onderstreept het belang van een multilaterale benadering van de grote uitdagingen waar we voor staan (economische crisis, energie, milieuproblemen, klimaatveranderingen, grondstoffentekorten, handel, voedselzekerheid, immigratie, armoede en terrorisme). Samen met onze trans-Atlantische bondgenoot, de VS, moet de EU, mede in VN-verband , de multilaterale benadering versterken.	Het CDA onderstreept het belang van een multilaterale benadering van de grote uitdagingen waar we voor staan (economische crisis, energie, milieuproblemen, klimaatveranderingen, grondstoffentekorten, handel, voedselzekerheid, immigratie, armoede en terrorisme). Samen met onze trans-Atlantische bondgenoot, de VS, moet de EU, mede in VN-verband , de multilaterale benadering versterken.	Het optreden van Nederland met zijn bondgenoten op de internationale scene, buiten Europa, moet gebeuren in het kader van de Verenigde Naties (VN).	Brabant	overnemen	nuttige aanvulling

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
9	2.6	De Raad van Europa is de aangewezen instantie voor de bescherming van mensenrechten, ook buiten de EU. Het CDA streeft naar de snelle toetreding van de EU tot de Raad van Europa en het Europees Verdrag van Europa en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM). Het CDA bepleit een groeiende samenwerking tussen de EU en de Raad van Europa.	De Raad van Europa <u>en de OVSE zijn</u> de aangewezen instantie voor de bescherming van mensenrechten, ook buiten de EU. Het CDA streeft naar de snelle toetreding van de EU tot de Raad van Europa en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM). Het CDA bepleit een groeiende samenwerking tussen de EU, de Raad van Europa <u>en de OVSE</u> .		Commissie Buitenland	overnemen	nuttige aanvulling

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
10	2.7	Het CDA zet in op een verantwoorde verdere liberalisering van de wereldhandel. In dat kader is een snelle en succesvolle afronding van de meest recente onderhandelingsronde van de Wereldhandelsorganisatie (de Doha ronde) van veel belang. Dit is immers een voorwaarde voor economische groei. Hier geldt net als voor alle internationale afspraken het 'credo multilateraal als het mogelijk is, bilateraal als het niet anders kan'.	Het CDA zet in op een verantwoorde verdere liberalisering van de wereldhandel. In dat kader is een snelle en succesvolle afronding van de meest recente onderhandelingsronde van de Wereldhandelsorganisatie (de Doha ronde) van veel belang. Dit is immers een voorwaarde voor economische groei. Daarnaast moet de EU hard werken aan het afsluiten van nieuwe bilaterale handelsakkoorden. Hier geldt net als voor alle internationale afspraken het 'credo multilateraal als het mogelijk is, bilateraal als het niet anders kan'.	De EU werkt reeds aan een uitgebreide agenda van bilaterale handelsakkoorden. Deze akkoorden zijn belangrijk voor bedrijven, want ze bepalen de voorwaarden waaronder bedrijven uit Nederland en de EU hun producten op markten van derde landen kunnen brengen. Komen de akkoorden niet tot stand, dan verliest de EU terrein in de internationale concurrentie.	Zuid Holland	overnemen	nuttige aanvulling

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
11	2.8	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. De ontwikkelingslanden moet het mogelijk worden gemaakt om veel sterker te participeren in het wereldhandelsstelsel. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren.	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. De ontwikkelingslanden moet het mogelijk worden gemaakt om veel sterker te participeren in het wereldhandelsstelsel. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren. <u>Handelsbelemmeringen als invoerbelasting en dumpen van EU exportproducten in die landen die de lokale markt verstoren, moeten zoveel mogelijk worden bestreden.</u>		Zuid Holland	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: weglaten in amendement: "EU". Uitleg: dumping van niet alleen EU-, maar van alle exportproducten in ontwikkelingslanden is ongewenst, daar kan en moet de EU onder meer via de WTO aan werken.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
12	2.8	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. De ontwikkelingslanden moet het mogelijk worden gemaakt om veel sterker te participeren in het wereldhandelsstelsel. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren.	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. De Europese Unie zet zich actief in voor verdere slechting van handelsbarrières voor ontwikkelingslanden. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren.		Leiden	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
13	2.8	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. De ontwikkelingslanden moet het mogelijk worden gemaakt om veel sterker te participeren in het wereldhandelsstelsel. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren.	De Europese Unie moet zich meer dan ooit sterk maken voor de positie van ontwikkelingslanden, ook binnen de Wereldhandelsorganisatie. Het CDA zet zich actief in om handelsbarrières met de EU te slechten. Het CDA wil in dat kader regionale samenwerking tussen ontwikkelingslanden stimuleren.	Sterker participeren klinkt mooi, maar het gaat erom dat die landen toegang krijgen tot onze markt. Laten we dit daarom concreet benoemen.	CDJA	afwijzen	zie amendement 12

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
14	2.9	Het CDA blijft zich ervoor inspannen dat alle EU-landen conform afspraak 0,7 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donorharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking.	Voeg de volgende zin toe aan dit artikel: Om tot een grotere gelijkheid van vrouwen en mannen in OS-landen te komen, voert het CDA een beleid dat bestaat uit het integreren van gendergelijkheid in alle beleidslijnen, strategieën en acties (mainstreaming) en tevens het financieren van EU-maatregelen die direct bijdragen aan het versterken van de positie van vrouwen.	Gendergelijkheid is een van de gemeenschappelijke beginselen van de EU-ontwikkelings-samenwerking. Hierbij dient de nadruk te worden gelegd op het belang van gendergelijkheid in de context van steuninstrumenten zoals begrotingssteun en co-financiering.	CDAV	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
15	2.9	Het CDA blijft zich ervoor inspannen dat alle EU-landen conform afspraak 0,7 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donorharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking.	Toevoeging: Het CDA vindt dat de overheidsmiddelen voor Ontwikkelingssamenwerking inclusief middelen die via particuliere instellingen verspreid worden jaarlijks ook worden verantwoord.		Limburg	afwijzen	controle vindt plaats door ministerie en rekenkamer. Europese gelden worden door de EU gecontroleerd. Voorkeur aan amendement 17.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
16	2.9	Het CDA blijft zich ervoor inspannen dat alle EU-landen conform afspraak 0,7 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donoharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking.	Het CDA wil zich ervoor inspannen dat alle EU-landen 0,8 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donoharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking.	Nederland heeft zich altijd sterk ingezet om de ontwikkelingshulp op internationaal niveau zo hoog mogelijk te houden. Deze ambitie moet het CDA volhouden gezien het christen-democratische gedachtegoed, ondanks de economisch minder goede tijden. De voorbeeldrol van Nederland, die mede door christen-democraten vorm is gegeven, mag uitgedragen worden	CDJA	afwijzen	In EU-verband is de 0.7% de ambitie die alle lidstaten onderschreven hebben. Dit is de Europese ambitie en om die Europees breed te realiseren zal moeilijk genoeg zijn.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
17	2.9	Het CDA blijft zich ervoor inspannen dat alle EU-landen conform afspraak 0,7 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donorharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking.	Het CDA blijft zich ervoor inspannen dat alle EU-landen conform afspraak 0,7 % van het Bruto Nationaal Product voor ontwikkelingssamenwerking ter beschikking stellen. Het CDA vindt dat de EU meer werk moet maken van donorharmonisatie, afstemming, coördinatie en specialisatie in ontwikkelingssamenwerking, met een grotere aandacht voor de doelmatigheid in de bestedingen.	Er moet er meer gelet worden op de resultaten van de bestedingen.	Brabant	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Vorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
18	2.10	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Voeg extra zin in na de eerste zin: "Het gebruik van sociale en ecologische argumenten die protectionistisch werken, dient te worden tegengegaan".	Tegengaan van schendingen van mensenrechten en van milieuschade is prima, maar sommige EU-lidstaten neigen er toe om hiervan gebruik te maken om hun eigen productie af te schermen tegen concurrentie van buiten de EU. Dat dient te worden vermeden.	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
19	2.10	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Het CDA wil dat Europa productie tegengaat die tot stand is gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Een Europees invoerverbod is een zeer controversieel punt. De formulering hier is ook riskant, want zij geeft een vrijbrief om letterlijk alle invoer te verbieden, immers alle invoer draagt bij aan het broeikas-effect en dat is ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast kan een eenzijdig Europees verbod leiden tot ingrijpende vergeldingsmaatregelen van handelspartners en een protectionistische spiraal in gang zetten. Dat moeten we juist nu niet hebben. Ons doel moet niet zijn om importverboden tot stand te brengen, maar om de onderliggende problemen (mensenrechten, milieu) in de uitvoerlanden aan te pakken. Dat vraagt maatwerk per land. Daarom is het voorstel om de tekst uit de inleiding over te nemen, dat onze waarden voor duurzaamheid ook in de	Zuid Holland	afwijzen	productie tegengaan is niet te realiseren.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
				partnerlanden navolging moeten vinden. Daar moeten we aan werken.			

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
20	2.10	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging, inzichtelijke en beheersbare milieueffecten en dierenwelzijn	Belangrijk is ook dat er geen schadelijke milieueffecten optreden. Dit kan echter niet altijd worden voorkomen. Ook zijn effecten niet altijd bekend. De milieueffecten van producten dienen daarom inzichtelijk en beheersbaar te zijn. (Denk b.v. aan de schadelijke stoffen in cosmetica)	Groningen (Veendam)	overnemen	positief geformuleerd

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
21	2.10	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen door ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	delete "ten koste van"	Commissie Buitenland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
22	2.10	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van ernstige schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Het CDA wil een Europees verbod op invoer van producten, die tot stand zijn gekomen ten koste van (schrapen) schendingen van mensenrechten, zoals slavenarbeid, of ernstige en onherstelbare milieuschade. Daarnaast pleit het CDA ervoor, dat de EU de handel extra stimuleert van producten, die voldoen aan criteria van faire beloning, milieuvriendelijke voortbrenging en dierenwelzijn.	Hoe moeten 'ernstige' mensenrechtenschendingen en worden gekwalificeerd? Schendingen van universele rechten zijn niet kwalificeerbaar. Daarom moet de vermelding 'ernstige' worden weggelaten.	Brabant	afwijzen	we kunnen niet tot invoerverboden komen bij elke schending van mensenrechten

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
23	2.11	Het CDA vindt dat voedseltekorten krachtig bestreden moeten worden. In ontwikkelingslanden erkenning moet het verbeteren van voedselproductie een hoge prioriteit hebben.	Het CDA vindt dat voedseltekorten krachtig bestreden moeten worden. De EU zet zich in om wereldwijd speculatie met primaire voedingsmiddelen zoals graan, tegen te gaan. In ontwikkelingslanden moet het verbeteren van voedselproductie een hoge prioriteit hebben.	Speculeren met voedselprijzen is onethisch, dit leidt tot meer armoede in de wereld en hogere prijzen voor voedsel.	CDJA	overnemen	
24	3.1	De sociale markteconomie die het CDA voorstaat in Nederland heeft zich bewezen; en zal zich in een globaliserende wereld opnieuw moeten bewijzen nu we in een recessie zijn beland.	De sociale markteconomie die het CDA voorstaat heeft zich bewezen en is het beste Europese antwoord in een globaliserende wereld.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
25	3.1a	nieuw artikel	Gelet op de economische crisis wil het CDA dat de EU, met toezicht door het EP, ervoor zorgt dat nationale steunmaatregelen geen protectionisme in de hand werkt.		Rhenen, Elist en Achterberg	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: weglaten "met toezicht door het EP": risico van teveel politieke inmenging van het EP wat juist protectionisme zou kunnen bevorderen. Protectionisme tegengaan en mededinging is competentie van de Europese Commissie en dat moet zo blijven.
26	3.2	Het CDA ziet innovatie als voorwaarde voor een welvarend Nederland en een welvarende Europese Unie. De uitvoering van de Lissabon Agenda vereist grote aandacht en ambitie op het punt van, onderwijs, onderzoek en innovatie, in Nederland en in Europa.	Het CDA ziet innovatie als voorwaarde voor een welvarend Nederland en een welvarende Europese Unie. De uitvoering van de Lissabon Agenda vereist grote aandacht en ambitie op het punt van, onderwijs, onderzoek en innovatie, in Nederland en in Europa om zo meer en betere banen te scheppen.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
27	3.2	Het CDA ziet innovatie als voorwaarde voor een welvarend Nederland en een welvarende Europese Unie. De uitvoering van de Lissabon Agenda vereist grote aandacht en ambitie op het punt van onderwijs, onderzoek en innovatie, in Nederland en in Europa.	Het CDA ziet innovatie als voorwaarde voor een welvarend Nederland en een welvarende Europese Unie. De uitvoering van de Lissabon Agenda om van de Europese Unie de meest dynamische kenniseconomie ter wereld te maken, vereist grote aandacht en ambitie op het punt van onderwijs, onderzoek en innovatie, in Nederland en in Europa. Omdat de Lissabon Agenda in 2010 afloopt, moet er een ambitieus vervolg op worden vastgesteld door de Europese Unie.	De meeste kiezers zullen niet weten wat de Lissabon Agenda is. Dus dit behoeft nader uitleg.	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
28	3.3	Het CDA ziet het midden- en kleinbedrijf als een drijvende kracht van de Europese economie, vanwege het innovatieve vermogen, flexibiliteit en het grote aandeel in de werkgelegenheid die deze sector voor zijn rekening neemt. Daarom pleit het CDA voor meer MKB-vriendelijke Europese wetgeving.	wissen: Daarom pleit het CDA...Wetgeving. Toevoegen: De Europese wetgeving dient hierop afgestemd te zijn.		Limburg	overnemen	
29	3.4a		3.4A (nieuw artikel): We moeten in de Europese Unie waakzaam zijn voor onredelijke staatsteun, niet tarifaire belemmeringen, en het afschermen van de arbeidsmarkt. Hiertoe is versterking van de mededingingswetgeving gewenst.		Zuid Holland	overnemen	zie amendement 2

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
30	3.4a	nieuw artikel	Het CDA pleit ervoor dat er op Europees niveau een gedragscode komt voor bonussen van topbestuurders.	De Europese unie is een van de grootste economische spelers ter wereld, bedrijven functioneren vaak meer op Europees dan op nationaal niveau. Het is dan ook wenselijk dat er een gedragscode komt op Europees niveau.	CDJA	overnemen	
31	3.5	Het CDA vindt dat prioriteit moet worden gegeven aan vereenvoudiging van regels, een nauwgezette implementatie en naleving van Europese regels en een verbetering van het toezicht.	Het CDA vindt dat prioriteit moet worden gegeven aan respectievelijk beperking en vereenvoudiging van regels, een nauwgezette implementatie en naleving van Europese regels en een verbetering van het toezicht.	Vereenvoudiging van regels volstaat niet. Waar mogelijk dienen bestaande Europese regels te worden beperkt.	Overijssel (Enschede)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
32	3.5	Het CDA vindt dat prioriteit moet worden gegeven aan vereenvoudiging van regels, een nauwgezette implementatie en naleving van Europese regels en een verbetering van het toezicht.	Voeg een extra zin toe: "Elke EU-regel dient minimaal eens per 10 jaar geëvalueerd te worden".	De hoeveelheid nieuwe EU-regelgeving drijft elk jaar uit, terwijl bestaande regelgeving incidenteel wordt geëvalueerd op nut en noodzaak van continuering.	Zuid Holland	afwijzen	Dit voegt bureaucratie toe in plaats van dat het de bureaucratie afschaft. Voorkeur voor amendement 33
33	3.5	Het CDA vindt dat prioriteit moet worden gegeven aan vereenvoudiging van regels, een nauwgezette implementatie en naleving van Europese regels en een verbetering van het toezicht.	Het CDA vindt dat prioriteit moet worden gegeven aan vereenvoudiging van regels, een nauwgezette implementatie en naleving van Europese regels en een verbetering van het toezicht. Met name niet functionerende complexe regelgeving, waaronder die voor de accountancy, moeten hier met voorrang worden herzien.	De tekst in hoofdstuk 3 is scherper dan het betreffende artikel. Gezien de enorme administratieve lasten die de accountancy regelgeving veroorzaakt voor het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties is het wenselijk om dezelfde scherpte in het artikel te krijgen.	Zeeland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
34	3.5a		Nieuw punt, in te voegen tussen punt 3.5 en 3.6: Het CDA vindt dat de invoering van de Eenvormige Europese Betalingsruimte (Single European Payments Area, SEPA) niet ertoe mag leiden dat het betalingsverkeer in Nederland duurder wordt.	De invoering van de SEPA zal het betalingsverkeer vergemakkelijken, en dat is een goede zaak; maar het mag er niet toe leiden dat de relatief goedkope tarieven in Nederland Europees omhooggetrokken worden.	Zuid Holland	overnemen	
35	3.6	Het CDA wil dat een breed Europees onderzoek wordt gehouden naar de effecten van de aanbestedingsregels in relatie tot de concurrentiekracht en het gelijke speelveld binnen de EU. Op korte termijn is verbetering van het toezicht op de aanbestedingen noodzakelijk zodat deze eenduidig en controleerbaar worden uitgevoerd.	Hernummer de artikelen 8 en 9 tot 6 en 7, zodat de huidige artikelen 6 en 7 de nummers 8 en 9 krijgen	De logica van de voorgestelde artikelvolgorde wordt versterkt als de huidige artikelen 8 en 9 aansluiten op artikel 5.	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
36	3.7	Het CDA vindt het Stabiliteit- en Groeipact een voorwaarde voor een sterke en stabiele Euro. De Europese Commissie moet toezien op een strikte naleving hiervan.	Het CDA vindt het Stabiliteit en Groeipact een voorwaarde voor een sterke en stabiele Euro. De Europese Commissie moet toezien op naleving van de regels.		Limburg	afwijzen	
37	3.7	Het CDA vindt het Stabiliteit- en Groeipact een voorwaarde voor een sterke en stabiele Euro. De Europese Commissie moet toezien op een strikte naleving hiervan.	Toevoeging: Tevens moet de Europese Commissie het invoeringsproces van de euro in niet-eurolanden actief ondersteunen, met zorgvuldige inachtneming van de criteria.		België/Luxemburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
38	3.11	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aangelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem. De overdraagbaarheid van pensioenen tussen lidstaten dient niet te worden opgelegd via Europese regelgeving. Wel heeft de Unie een rol bij het bevorderen van een bestendig financieel beleid voor de vergrijzing die alle EU-lidstaten raakt.	Toevoegen: Tevens zorgt het CDA ervoor dat de beginselen van gelijke beloning voor mannelijke en vrouwelijke werknemers strikt gerespecteerd zullen worden en dat vrouwen ook op het gebied van uitkeringen, premies en pensioenen, niet achtergesteld worden.	Art. 3, lid 2 van het EG-Verdrag bepaalt dat de Gemeenschap er maar moet streven de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen op te heffen. Tevens bestaat er in heel Europa een gendergerelateerde loonkloof waardoor vrouwen een achterstand oplopen op het gebied van premies en uitkeringen, maar vooral pensioenen.	CDAV	overnemen	amendementen verbeteren "streeft ernaar dat

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Vorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
39	3.11	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aangelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem. De overdraagbaarheid van pensioenen tussen lidstaten dient niet te worden opgelegd via Europese regelgeving. Wel heeft de Unie een rol bij het bevorderen van een bestendig financieel beleid voor de vergrijzing die alle EU-lidstaten raakt.	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aangelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem, het pensioensysteem mag echter geen belemmering vormen voor de arbeidsmobiliteit in Europa. Regels voor minimumnormen bij de opbouw van pensioenen en de meeneembaarheid zijn derhalve gewenst.	Grens-overschrijdende arbeid moet juist gestimuleerd worden, niet belemmerd.	Limburg	afwijzen	pensioenen zijn en blijven een nationale aangelegenheid

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
40	3.11	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aangelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem. De overdraagbaarheid van pensioenen tussen lidstaten dient niet te worden opgelegd via Europese regelgeving. Wel heeft de Unie een rol bij het bevorderen van een bestendig financieel beleid voor de vergrijzing die alle EU-lidstaten raakt. Opdat lidstaten elkaar goed kunnen controleren worden voortgangsrapportages opgesteld. Er komt een EU-commissaris voor vergrijzing die hier actief op toeziet.	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aangelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem. De overdraagbaarheid van pensioenen tussen lidstaten dient niet te worden opgelegd via Europese regelgeving. Wel heeft de Unie een rol bij het bevorderen van een bestendig financieel beleid voor de vergrijzing die alle EU-lidstaten raakt. Opdat lidstaten elkaar goed kunnen controleren worden voortgangsrapportages opgesteld. Er komt een EU-commissaris die toezicht houdt op het ontwikkelen en controleren van deze rapportages en het beleid die lidstaten op het gebied van vergrijzing erop nahouden.	Door de onderlinge verbondenheid van de Europese economieën, kan een slecht pensioenstelsel wel invloed hebben om de Nederlandse economie. Om dit te voorkomen moeten er vanaf nu heldere voortgangsrapportages komen, waarop basis lidstaten elkaar kunnen beoordelen. Om een goede stok achter de deur te houden en de prioriteit van dit onderwerp aan te geven, komt er een EU-commissaris die toezicht houdt op het ontwikkelen en controleren van deze rapportages en het beleid die lidstaten op het gebied van vergrijzing erop nahouden.	CDJA	afwijzen	pensioenen zijn en blijven een nationale aangelegenheid

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Vorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
41	3.11	Voor het CDA zijn en blijven de zorg voor AOW en pensioenen een nationale aan gelegenheid, niet een Europese. Nederland heeft zelf gespaard voor zijn eigen pensioensysteem. De overdraagbaarheid van pensioenen tussen lidstaten dient niet te worden opgelegd via Europese regelgeving. Wel heeft de Unie een rol bij het bevorderen van een bestendig financieel beleid voor de vergrijzing die alle EU-lidstaten raakt.	Toevoeging: Een gezamenlijke Europese aanpak voor het beschermen van de pensioenstelsels is wenselijk in het licht van de financiële crisis		Belgié/Luxemburg	afwijzen	Gezamenlijke aanpak pensioenen kan snel geïnterpreteerd worden als harmonisatie en dat is een risico voor ons pensioenstelsel met kapitaaldekking.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
42	3.13	Het CDA wil de positie van Nederland als 'toegangspoor tot Europa' en sterke positie als logistiek dienstverlener versterken. Het CDA pleit daarom voor de vereenvoudiging en harmonisatie op Europees niveau van de tolsystemen van de transportsector. Ook dienen daartoe internationale achterlandverbindingen over weg, water en spoor verbeterd te worden.	Tolheffing behoeft de goedkeuring van de Europese Commissie, die uitsluitend goedkeuring kan verlenen als alle gebruikers van de voorziening, naar evenredigheid van het vervoermiddel, bijdragen in de tolheffing	Waarom ook niet voor afschaffen van tolvignetten voor personenautoverkeer? Het heffen daarvan staat haaks op het uitgangspunt van vrij verkeer van goederen, diensten enz. Tolheffing voor een nieuwe investering, zoals een brug en tunnel, voor alle gebruikers is acceptabel	Groningen (Bedum)	afwijzen	harmonisatie van nationale afspraken is prima, maar tolheffen blijft een nationale bevoegdheid.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
43	3.13a	nieuw artikel	Het CDA wil meer aandacht voor scheepvaartverbindingen als alternatief voor grensoverschrijdend vrachtverkeer op de weg. Het budget hiervoor - in het kader van het programma voor Trans Europese Netwerken - moet worden vergroot.	Er liggen veel kansen voor de scheepvaart, bijvoorbeeld voor 'short sea shipping' vanuit Nederlandse havens naar havens aan de Oostzee, Noordzee en Atlantische kust. Ook voor de binnenvaart liggen er kansen. Europa zou meer moeten bijdragen aan de benodigde infrastructuur (havens, kanalen, sluizen, etc.).	Overijssel	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
44	3.14	Het CDA is ervoor dat beschermingsmogelijkheden van werknemers de concurrentieverhoudingen tussen lidstaten niet nadelig beïnvloeden. Het CDA wil dat dan ook als leidraad bij de arbeidstijdenrichtlijn.	Het CDA is ervoor dat beschermingsmogelijkheden van werknemers de concurrentieverhoudingen tussen lidstaten niet nadelig beïnvloeden. Het CDA wil dat dan ook als leidraad bij de arbeidstijdenrichtlijn en steunt voornemens voor een afbouw van de opt out die en ongelijke concurrentie positie veroorzaakt.		Limburg	afwijzen	te technisch
45	3.15	Gelet op de kredietcrisis zou de EU de ontwikkeling van scholingfaciliteiten in het kader van een Leven Lang Leren moeten bevorderen.	Gelet op de kredietcrisis zou de EU de ontwikkeling van scholingfaciliteiten in het kader van een Leven Lang Leren moeten bevorderen. Het CDA verzet zich evenwel tegen het uitbreiden of opnieuw opzetten van subsidieregelingen, die het rondpompen van geld en bureaucratie tot gevolg hebben.	Dit amendement heeft een algemene strekking ten aanzien van de Europese structuurfondsen.	Leiden	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
46	3.16	Het CDA pleit voor spoedige instelling van een Europees college van nationale toezichthouders. Dit moet zich ontwikkelen tot een centrale Europese toezichthouder op de financiële markten en toezichthouder op de financiële markten en instellingen, gesteund door het netwerk van nationale toezichthouders.	Het CDA pleit voor spoedige instelling van een Europees college van nationale toezichthouders. Dit moet zich ontwikkelen tot een centrale Europese toezichthouder op de financiële markten en instellingen gesteund door het netwerk van nationale toezichthouders. Deze toezichthouders moeten de kredietwaardigheid van financiële instellingen beoordelen door directe, onafhankelijke en uniforme controle van de boeken volgens eenduidige boekhoudregels en kapitaal-eisen, zonder winsttoegmerk of belangenverstrengeling.	Het streven naar een centrale Europese toezichthouder is uitstekend, maar verdient concrete uitwerking, in lijn met de resolutie zoals aangenomen op het Partijcongres nov. 2008. De 'innovatie' in de financiële wereld heeft onveilige producten opgeleverd en moet dus beter gecontroleerd worden voor een beter rentmeesterschap van kapitaal van particulieren en pensioenfondsen. Het is voor het herstel van het vertrouwen in de financiële markten onontbeerlijk dat er duidelijkheid en openheid gegeven wordt over de balans en de producten daarop. Dit zal de Europese financiële markten ook een solide naam geven in de wereldmarkt [1][2]. Het verschil met de rating agencies zoals die nu bestaan, is dat een toezichthouder vanuit de EU geen	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
				belangenverstrengeling heeft met zijn opdrachtgever. Bovendien wordt een uniforme set regels opgelegd, waarin beter gekeken wordt naar de draagkracht van de tegenpartijen. De financiering kan indien nodig (gedeeltelijk) komen uit een fee die financiële instellingen betalen voor het mogen opereren op de Europese markt. [1] "Herstructurering van het financiële toezicht is noodzakelijk", Prof. R. Beetsma (UvA) en Prof. S. Eijffinger (UvT), NRC. [2] "Beoordeling van kredietwaardigheid moet een publieke taak worden", Prof R. Beetsma (UvA), NRC.			

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
47	3.16	Het CDA pleit voor spoedige instelling van een Europees college van nationale toezichthouders. Dit moet zich ontwikkelen tot een centrale Europese toezichthouder op de financiële markten en instellingen, gesteund door het netwerk van nationale toezichthouders.	Het CDA dringt aan op spoedige instelling van een Europees college van nationale toezichthouders. Dit moet zich ontwikkelen tot een centrale Europese toezichthouder op de financiële markten en instellingen, gesteund door het netwerk van nationale toezichthouders.	Het amendement is krachtiger dan de oorspronkelijke tekst. Naar onze mening is dat nodig, omdat de instelling van een Europees college van nationale toezichthouders, ook in het licht van de huidige economische crisis, vraagt om het aandringen op spoedige actie op dit punt.	Utrecht (Provincie)	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: overnemen in nieuwe tekst van artikel 3.16 naar aanleiding van amendement 46.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
48	3.19a	nieuw artikel	Het CDA bepleit een grotere rol van de Europese Investeringsbank bij de besteding van Europese middelen; het accent verschuift hierbij van subsidieverstreking naar garantstelling bij investeringen.	Garantstelling van de Europese Investeringsbank-groep (waaronder ook het Europese Investeringsfonds of EIF) wordt meer en meer aanvaard als een middel om de investeringen in innovatie, energie, milieu en informatie- en telecommunicatietechnologie aan te jagen. Dit zijn speerpunten in de Europese Lissabonagenda en het huidige herstelbeleid in de EU. Daarenboven profiteren projecten van het Midden- en Kleinbedrijf ook van deze garantstelling.	Brabant	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
49	3.22	nieuw artikel	De Europese fondsen ESF en het Globaliseringfonds moeten versterkt ingezet worden om mensen die hun baan verliezen mogelijkheden te bieden voor om-, her- en bijscholing.		Limburg	overnemen	
50	3.22	nieuw artikel	De Europese Unie heeft een rol bij het wegnemen van drempels die het opnemen van een zelf opgebouwd pensioen in de ene EU-lidstaat en het wonen in een andere bemoeilijkt.	In geval je een klein pensioen hebt opgebouwd is het erg lastig om hierbij te komen. De burger weet vaak niet hoe een systeem in een ander land werkt.	Zuid Holland	afwijzen	zie toelichting bij amendement 40.
51	3.22	nieuw artikel	3.22 Het CDA vindt dat de Europese Unie de realisatie van nauw verfact systeem van binnenvaart verbinden moet stimuleren, bijvoorbeeld de Seine-Scheldeverbinding en de verbetering van de verbindingen tussen de grote zeehavens en het achterland.	Binnenvaart is de meest milieuvriendelijke modaliteit. Het beperkt t.o.v. wegvervoer de uitstoot van CO2 en leidt tot minder files. Juist hier is grensoverschrijdende afstemming en stimulering op Europees niveau gewenst.	Zeeland	overnemen	toevoegen als tweede zin aan het nieuwe artikel zoals gecreëerd in amendement 43.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
52	3.22	nieuw artikel	Het CDA pleit ervoor de roamingkosten voor mobiele telefonie af te schaffen.	De roamingkosten zijn de kosten die de telefontieaanbieder rekent voor het bellen naar het buitenland. Het is vreemd dat je voor 0,06 cent van Maastricht naar Den Helder kunt bellen, maar van Maastricht naar Aken voor 0,25 cent.	CDJA	overnemen	
53	3.23	nieuw artikel	Banktoezicht en overheidsfinanciën dienen, zoals gebleken is in de praktijk van de recente economische crisis, volgens het CDA versterkt in Europees verband georganiseerd te worden.		Limburg	afwijzen	reeds behandeld in amendement 46.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beparkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
54	4.1	Het CDA wil burgers en gemeentelijke en provinciale overheden behoeven voor het teveel aan nieuwe Europese regels en administratieve lasten.	Het CDA wil burgers en gemeentelijke en provinciale overheden voor het teveel aan nieuwe Europese regels en administratieve lasten. Daarom maakt het CDA zich sterk voor: - de afbouw van Europese fondsen voor lagere overheden. Europese financiering loopt van Europa naar landelijke overheden. Geldstromen tussen landelijke en lagere overheden horen nationaal geregeld te zijn; - afbouw van Europese regelgeving voor lagere overheden. Europese regelgeving loopt van Europa naar landelijke overheden. Regelgeving naar lagere overheden hoort nationaal geregeld te zijn.	Evt. opnemen in de hoofdtekst	De Bilt	afwijzen	te gedetailleerd

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
55	4.1	Het CDA wil burgers en gemeentelijke en provinciale overheden behoeden voor het teveel aan nieuwe Europese regels en administratieve lasten.	Het CDA wil burgers, <u>bedrijven</u> en <u>gemeentelijke en provinciale overheden</u> behoeden voor het teveel aan <u>nieuwe Europese regels en administratieve lasten</u> en bevordert <u>vermindering hiervan</u> .		Zuid Holland	overnemen	
56	4.1	Het CDA wil burgers en gemeentelijke en provinciale overheden behoeden voor het teveel aan nieuwe Europese regels en administratieve lasten.	Het CDA wil burgers en gemeentelijke en provinciale overheden behoeden voor het teveel aan Europese regels en administratieve lasten.	Door het schrappen van het woord 'nieuwe' geeft dit artikel ook ruimte voor het zo nodig aanpakken van het teveel aan reeds bestaande regels. De oorspronkelijke tekst zou uitgelegd kunnen worden als een pleidooi voor het in stand houden van bestaande verbodige regelgeving.	Utrecht (Provincie)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
57	4.2	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in spoornetwerken en materieel. De EU moet investeren in grensoverschrijdende spoornetwerken en materieel.	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in grensoverschrijdende spoornetwerken en materieel. Hierbij wordt innovatief ingezet op de beste technieken ten aanzien van CO2-emissie.		Amsterdam	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
58	4.2	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in grensoverschrijdende spoornetwerken en materieel.	Het CDA vindt dat grensoverschrijdende bus- en railverbindingen in de grensregio's bevorderd moeten worden.	Behalve busvervoer kan - in uitbreiding op punt 4.2 - openbaar vervoer in sommige regio's ook op bestaande spoorverbindingen worden uitgevoerd. Wij pleiten voor het intensievere benutting van die mogelijkheden.	Delft	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: "busverbindingen" (uit amendement) toevoegen voorafgaand aan "spoornetwerken" in het origineel artikel.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
59	4.2	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in grensoverschrijdende spoornetwerken en materieel.	Toevoegen in artikel 2 voor spoornetwerken, waterwegen,		Limburg	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: tekst ", en waterwegen" invoegen in artikel 4.2. na "en materieel"

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
60	4.2	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in grensoverschrijdende vaarwegen, spoornetwerken en materieel.	Het CDA pleit voor het versterken van grensoverschrijdende regionale samenwerking met de buurlanden. Dit moet zich uiten door gezamenlijk te investeren in grensoverschrijdende infrastructuur en de erkenning van grensoverschrijdende EU-transportnetwerken. De EU moet investeren in grensoverschrijdende vaarwegen, spoornetwerken en materieel.	Naaft het investeren in spoorwegen is het belangrijk ook te investeren in alternatieve manieren van transport waaronder transport over water	Zuid Holland	afwijzen	reeds behandeld in amendement 59

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
61	4.3	Het CDA vindt dat grensoverschrijdende busverbindingen in de grensregio's bevorderd moeten worden.	Het CDA vindt dat grensoverschrijdende trein- en busverbindingen in de grensregio's bevorderd moeten worden. Met name systeem- en regelgevingstechnische belemmeringen in het grensoverschrijdend treinverkeer moeten worden opgeruimd c.q. gecompenseerd.		Limburg	afwijzen	te gedetailleerd
62	4.3	Het CDA vindt dat grensoverschrijdende busverbindingen in de grensregio's bevorderd moeten worden.	Het CDA vindt dat grensoverschrijdende rail- en busverbindingen in de grensregio's bevorderd moeten worden.	Naastr grensoverschrijdende busverbindingen dienen in de grensregio's ook grensoverschrijdende railverbindingen bevorderd te worden. Dit is een veel geuite wens in de grensregio's. Zeker waar de rails al of resp. nog liggen.	Overijssel (Enschede)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
63	4.3a	nieuw artikel	Het CDA benadrukt dat de grensregio's en grensbewoners de Europese integratie bevorderen. Het CDA erkent in deze de bijzondere positie van grensbewoners in het Europese integratieproces en zet zich in voor een gelijke behandeling.		Limburg	PB voorstel: overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: verwijderen van "voor een gelijke behandeling".

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
64	4.4	Het CDA vindt dat de uitdagingen waar inwoners van grensgebieden en met name grensarbeiders mee worden geconfronteerd -op gebied van wonen, zorg, onderwijs, drugsoverlast en sociale zekerheid- in samenspraak met onze buurlanden moeten worden aangepakt. Het CDA pleit voor het inzetten van effectrapportages bij fiscale en sociale nationale regelingen.	Het CDA vindt dat de uitdagingen waar inwoners van grensgebieden en met name grensarbeiders mee worden geconfronteerd op onder meer het gebied van wonen, zorg, onderwijs, drugsoverlast- in samenspraak met onze buurlanden moeten worden aangepakt. Het CDA pleit voor het inzetten van grens-effectrapportages bij fiscale en sociale nationale regelingen, de fiscale belemmeringen bij de arbeidsmobiliteit moeten aangepakt worden. De Europese coördinatie van sociale zekerheid wordt met voortvarendheid vereenvoudigd en gemoderniseerd.		Limburg	afwijzen	sociale zekerheid moet nationaal behoud blijven. Het fiscale argument wordt al in het bestaande artikel behandeld.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
65	4.9	Het CDA vindt dat uitwisseling van studenten in het WO, HO en MBO moet worden gestimuleerd. Dit versterkt de Europese verbondenheid en doet recht aan de Europese markt. Het CDA vindt daarom dat het Erasmus programma voor zowel WO-, HBO- als MBO- studenten toegankelijk moet zijn.	Het CDA vindt dat uitwisseling van studenten in het WO, HBO en MBO moet worden gestimuleerd. Dit versterkt de Europese verbondenheid en doet recht aan de Europese markt. Het CDA vindt daarom dat het Erasmus programma voor zowel WO-, HBO- als MBO- studenten toegankelijk moet zijn.	Het Erasmus programma is de unieke mogelijkheid om een halfjaar een ander Europees land te leren kennen. Deze kans moet er niet enkel voor WO-studenten zijn.	CDJA	overnemen	
66	4.12	Voor de Europese arbeidsmarkt is het essentieel dat verworven diploma's transparant en vergelijkbaar zijn binnen de EU. Een verder uitwerking van het European Qualification Framework (EQF) is daartoe noodzakelijk. Vanaf 2012 zal iedere lidstaat in Europass documenten alleen nog moeten werken met EQF-niveau's.	Voor de Europese arbeidsmarkt is het essentieel dat verworven diploma's transparant en vergelijkbaar zijn binnen de EU. Een verdergaande erkenning van diploma's en een verdere uitwerking van het European Qualification Framework (EQF) is daartoe noodzakelijk. Vanaf 2012 zal iedere lidstaat in Europass documenten alleen nog moeten werken met EQF-niveau's.	Het is belangrijk dat in de Europese interne markt, diploma's wederzijds worden erkend. Pas dan is er echt vrij verkeer van personen en diensten.	Brabant	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
67	4.14	nieuw artikel	Het CDA roept alle politieke partijen, zowel nationaal als Europees, op hun partijstructuur- en procedures te bekijken en alle obstakels die de participatie van vrouwen in de weg staan, weg te nemen, en de nodige strategieën te volgen teneinde in gekozen vertegenwoordigers een gelijke verdeling tussen vrouwen en mannen te bewerkstelligen.	Zie de resolutie van het CDAv over gelijke vertegenwoordiging, aangenomen op het partijcongres van november 2008.	CDAV	overnemen	
68	4.15	nieuw artikel	Binnen Europa is nu en in de toekomst behoefte aan goede vaklieden. Bovendien vraagt de arbeidsmarkt om steeds hogere (internationale) kwalificatieniveaus. De Europese Unie faciliteert de internationale mobiliteit van goede vaklieden en stimuleert de erkenning van kwalificaties.	Internationale scholing vraagt meer aandacht. Door dit artikel op te nemen breng je dit beter onder de aandacht	Zuid Holland	overnemen	
69	4.16	nieuw artikel	Het CDA wil de benoeming van vrouwen op EU-Top functies te bevorderen		Limburg	Overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
70	5.2	Het CDA vindt voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid ook na 2013 noodzakelijk. Dit moet gericht zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt en moet dezelfde orde van grootte hebben als in de periode 2007-2013.	Het CDA staat achter voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid in een andere en afgeslankte vorm. Dit beleid moet meer gericht worden op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden	(1) Europese landbouwsubsidies drukken de inkomens van boeren in ontwikkelingslanden naar beneden en verslechteren de uitgangspositie van boeren uit ontwikkelingslanden op de wereldmarkt. (2) Europese landbouwsubsidies zijn een groot struikelblok voor succesvolle internationale samenwerking om wereldhandel vrijer en eerlijker te maken, bijvoorbeeld in de wereld handelsorganisatie WTO. (3) Europese landbouwsubsidies leiden tot substantieel hogere voedselprijzen voor Europese consumenten en hogere belastingen voor de Europese belastingbetalers, wat het beleid tot een dubbele kostenpost maakt.	Lansingerland + CDJA Delft- Westland- Oostland + Delft	Afwijzen: De wereldwijde voedselproductie moet de komende 40 jaar verdubbelen. Daarnaast vereist een sterke en multifunctioneel platteland een sterke landbouwsector. Het GLB heeft reeds de steun aan producenten naar steun aan bedrijven veranderd, waarvoor een afbouwregeling is gecreëerd. In de omvorming van het GLB is het uitgangspunt dat het beleid meer gericht zal zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt (bv. natuur- en landschapsbeheer, etc). Dat maakt het amendement dus overbodig. Eén van de vier doelstellingen van het GLB is redelijke prijzen voor consumenten en producenten van voedsel bewerkstelligen. Tevens is 95-98% van het totale EU-landbouwbudget niet-handelsversturende steun, voor het overige deel is in de omvorming van het GLB nu juist een afbouw geregeld. De EU landbouwsubsidies zijn in de WTO-onderhandelingen geen struikelblok geweest. De VS en India hebben de onderhandelingen beëindigd.	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
71	5.2	Het CDA vindt voortzetting van een Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid ook na 2013 noodzakelijk. Dit moet gericht zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt en moet dezelfde orde van grootte hebben als in de periode 2007-2013.	Toevoegen na eerste zin: Hernationalisatie van het Europese landbouwbeleid en uitbreiding van de nationale cofinanciering dient met kracht vermeden te worden. Toevoegen voor innovatief ondernemerschap: solidariteit, behoud van een leefbaar platteland.		Limburg	Overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
72	5.2	Het CDA vindt voortzetting van een Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid ook na 2013 noodzakelijk. Dit moet gericht zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt en moet dezelfde orde van grootte hebben als in de periode 2007-2013.	Het CDA staat achter voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid in een andere en afgeslankte vorm. Dit beleid moet meer gericht worden op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt. (laatste zin vervalt)	(1) Europese landbouwsubsidies drukken de inkomens van boeren in ontwikkelingslanden naar beneden en verslechteren de uitgangspositie van boeren uit ontwikkelingslanden op de wereldmarkt. (2) Europese landbouwsubsidies zijn een groot struikelblok voor succesvolle internationale samenwerking om wereldhandel vrijer en eerlijker te maken, bijvoorbeeld in de wereld handelsorganisatie WTO. (3) Europese landbouwsubsidies leiden tot substantieel hogere voedselprijzen voor Europese consumenten en hogere belastingen voor de Europese belastingbetalers, wat het beleid tot een dubbele kostenpost maakt.	Zuid Holland	afwijzen	zie toelichting bij amendement 71

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
73	5.2	Het CDA vindt voortzetting van een Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid ook na 2013 noodzakelijk. Dit moet gericht zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt en moet dezelfde orde van grootte hebben als in de periode 2007-2013.	Het CDA staat achter voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid in een andere en afgeslankte vorm. Dit beleid moet meer gericht worden op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt. Het totaalbudget van het Europese landbouwbeleid moet na 2013 verminderd worden.	•Europese landbouwsubsidies drukken de inkomens van boeren in ontwikkelingslanden naar beneden en verslechteren de uitgangspositie van boeren uit ontwikkelingslanden op de wereldmarkt. •Europese landbouwsubsidies zijn een groot struikelblok voor succesvolle internationale samenwerking om wereldhandel vrijer en eerlijker te maken, bijvoorbeeld in de wereldhandelsorganisatie WTO. •Europese landbouwsubsidies leiden tot substantieel hogere voedselprijzen voor Europese consumenten en hogere belastingen voor de Europese belastingbetalers, wat het beleid tot een dubbele kostenpost maakt.	CDJA	afwijzen	zie toelichting bij amendement 71

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
74	5.2	Het CDA vindt voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid ook na 2013 noodzakelijk. Dit moet gericht zijn op innovatief ondernemerschap en het belonen van publieke taken die niet worden vergoed door de markt en moet dezelfde orde van grootte hebben als in de periode 2007-2013.	Toevoeging: Uitbreiding van de nationale cofinanciering is onwenselijk omdat daarmee het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid gefragmenteerd en ineffectief wordt.		België/Luxemburg	afwijzen	voorkeur voor formulering van amendement 71
75	5.5	Het CDA bepleit een hogere prioriteit voor wereldwijde afspraken op veterinair en fytosanitair gebied.	Het CDA bepleit een hogere prioriteit voor wereldwijde afspraken over controles op dier- en plantziekten.	Begrijpelijke taal.	Zuid Holland	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: verwijder in amendement "controles op", want het gaat hier niet over controles, maar over afspraken over normen en regels.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
76	5.6	Het CDA is tegen regeldruk door elkaar overlappende Europese en nationale milieuregels zoals de nitraatrichtlijn en grondwatterrichtlijn. Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels.	wissen: Nederland moet...Europese regels. Toevoegen: Nederland moet geen regels invoeren die verder gaan dan de Europese regels aangaande Landbouw		Limburg	afwijzen	Nederland is wat mensen en dieren het meest dichtbevolkte land in Europa. Soms zijn daardoor extra regels nodig. Het gaat hier niet alleen om regels over landbouw.
77	5.6	Het CDA is tegen regeldruk door elkaar overlappende Europese en nationale milieuregels zoals de nitraatrichtlijn en grondwatterrichtlijn. Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels.	Herformuleer de tweede zin als volgt: "Nederland is tegen regels die verder gaan....."	De huidige formulering spoort niet met de krachtige en exacte formulering van art. 9 van hoofdstuk 3.	Zuid Holland	overnemen	zie toelichting bij amendement 76

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
78	5.6	Het CDA is tegen regeldruk door elkaar overlappende Europese en nationale milieuregels zoals de nitraatrichtlijn en grondwaterrichtlijn. Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels.	Laatste regel wijzigen in: Nederland houdt vast aan het principe dat de Nederlandse overheid geen extra regels toevoegt bij de invoering van vastgestelde Europese regelgeving in Nederland	In hoofdstuk 5 artikel 6 op blz. 17 staat: Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels. Dit is in strijd met het bepaalde in hoofdstuk3, artikel 9 blz. 10, waar staat: Het CDA houdt vast aan het principe dat de Nederlandse overheid geen extra regels toevoegt bij de invoering van vastgestelde Europese regelgeving in Nederland	Groningen (Bedum)	overnemen	zie toelichting bij amendement 76

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
79	5.6	Het CDA is tegen regeldruk door elkaar overlappende Europese en nationale milieuregels zoals de nitraatrichtlijn en grondwaterrichtlijn. Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels.	Het CDA is tegen regeldruk door elkaar overlappende Europese en nationale milieuregels zoals de nitraatrichtlijn en grondwaterrichtlijn. Nederland moet terughoudend zijn met het invoeren van regels die verder gaan dan de Europese regels. Bij juridische procedures rond deze regels moeten de kosten bij de verliezer in rekening worden gebracht.	Teveel regeldruk en oplopende procedureslagen verlammen het ondernemerschap, van de private en de publieke sector.	Brabant	afwijzen	dit is juist in potentie voor ondernemers nadelig
80	5.7 a	nieuw artikel	Het CDA gaat uit van een reële afschrijvingscyclus van de milieuvorzieningen die aan bedrijven als gevolg van de strenge Europese normen worden opgelegd.	Nederlandse bedrijven die investeren in extra milieumaatregelen die hen worden opgelegd moeten niet gestraft worden voor deze investeringen.	Brabant	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
81	5.9	De EU dient meer aandacht te geven aan streekproducten en de positie van kleine teelten en sectoren.	De EU dient meer aandacht te geven aan de regionale economie , streekproducten en de positie van kleine teelten en sectoren.	De woorden 'regionale economie' maken het artikel veel breder. Elke economie groeit vanuit het plaatselijk initiatief en de regionale versterking.	Brabant	overnemen	
82	5.10	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu.	Het CDA is geen tegenstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits deze duurzaam en veilig geproduceerd worden.	Een meer neutrale houding t.o.v. gewassen kan o.i. geen kwaad, en indien deze duurzaam en veilig voor de gezondheid geproduceerd worden, is dat in overeenstemming met het rentmeesterschap van het CDA	Ede	afwijzen	verandert het standpunt niet.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
83	5.10	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu.	Het CDA heeft geen bezwaar tegen de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu	het woord voorstander impliceert een actieve houding, bijna een pleidooi voor de teelt, terwijl 'geen bezwaar tegen' aansluit bij het gevoel van veel mensen. Dus meer draagvlak.	Groningen	afwijzen	verandert het standpunt niet, maakt het alleen vager
84	5.10	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu.	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemanipuleerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu en mits de consument gehandhaafd blijft.	Het CDJA is geen tegenstander van gemanipuleerd voedsel echter ziet de ethische bezwaren die mensen hiervoor kunnen hebben, de EU moet daarom zorgdragen voor de keuzevrijheid van de consument.	CDJA	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: "gemanipuleerd" vervangen door "gemodificeerd". CDA is voor keuzevrijheid.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
85	5.10	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu.	Het CDA is voorstander van de teelt van genetisch gemodificeerde gewassen, mits zij veilig zijn voor de volksgezondheid en het milieu. Europa-brede toelating is dan hierbij noodzakelijk.	Eenmaal er garanties zijn voor de volksgezondheid en het milieu zijn, moet, in een interne Europese markt, de productie van genetisch gemodificeerde gewassen onderhevig zijn aan een Europees juridisch kader.	Brabant	afwijzen	CDA is voor keuzevrijheid. De teelt van producten moet nationaal te regelen zijn. Toelaten van producten wel EU breed toestaan.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
86	5.11	Het CDA vindt het teruglopen van de visstanden zorgelijk; verschillende vissoorten worden met uitsterven bedreigd. Europa dient hierin zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het Europese visserijbeleid dient daarom duurzaam beheer van visstanden als uitgangspunt te hebben. De financiële ondersteuning van de Europese Unie dient gericht te zijn op innovatie en transitie en een efficiënte controle in heel Europa.	Het CDA vindt het teruglopen van de visstanden zorgelijk; verschillende vissoorten worden met uitsterven bedreigd. Europa dient hierin zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het Europese visserijbeleid dient daarom duurzaam beheer van visstanden als uitgangspunt te hebben.	De laatste zin is overgebracht naar het nieuwe artikel 5.12.	Zeeland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
87	5.11	Het CDA vindt het teruglopen van de visstanden zorgelijk; verschillende vissoorten worden met uisterven bedreigd. Europa dient hierin zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het Europese visserijbeleid dient daarom duurzaam beheer van visstanden als uitgangspunt te hebben. De financiële ondersteuning van de Europese Unie dient gericht te zijn op innovatie en transitie en een efficiënte controle in heel Europa.	De voorzieningen voor het bereiken van broedplaatsen voor vis moet worden bevorderd. Bijvoorbeeld door het plaatsen van visstrappen	Een van de oorzaken van het teruglopen van de visstand is dat bepaalde vissoorten de oorspronkelijke broedplaatsen als gevolg van stuwen en sluizen niet kunnen bereiken	Groningen (Veendam)	PB wijziging: overnemen met PB wijziging als in toelichting	invoeegen als nieuw artikel 5.13

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
88	5.12	nieuw artikel	5.12 De financiële ondersteuning van de visserijsector door de Europese Unie dient gericht te zijn op innovatie en transitie en een efficiënte controle in heel Europa. Het CDA bepleit hier binnen voor voldoende mogelijkheden voor aquacultuur, gericht op gecontroleerde visteelt en teelt van zagers, schaal- en schelpdieren.	Het belangrijke visserijdossier wordt in dit programma afgedaan met één artikel. Dit artikel is erg gecomprimeerd, terwijl afzonderlijke aandacht voor aquacultuur en de schaal- en schelpdiersector, gezien de vele problemen de afgelopen periode, beslist noodzakelijk is. De toevoeging in dit nieuwe artikel voorziet hierin.	Zeeland	overnemen	
89	6.1	Het CDA wil dat er in 2009 in Kopenhagen een ambitieus akkoord wordt bereikt over een wereldwijde klimaat aanpak.	Het CDA wil dat er in 2009 in Kopenhagen een ambitieus akkoord bereikt wordt over een wereldwijde (verwijderd: klimaat) aanpak van duurzaam energie- en grondstoffengebruik.	Klimaat is volop in discussie. Wat 100% duidelijk is, is dat we ons energie- en grondstoffen gebruik duurzamer moeten maken.	Limburg	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: alleen toevoegen aan origineel artikel "en duurzaam energie- en grondstoffengebruik". "Klimaat" blijft dus gehandhaafd. Dit is onomstreden en duidelijk taalgebruik.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
90	6.2	Het CDA wil vasthouden aan de EVP doelstellingen van het klimaatpakket. Het CDA steunt het EU akkoord gericht op twintig procent CO2-reductie in 2020, twintig procent energiebesparing in 2020, en twintig procent duurzame energie in 2020, en dertig procent CO2 reductie in het geval van een mondiaal akkoord.	Het CDA wil dat de EU tijdens de Kopenhagen onderhandelingen inzet op een mondiale reductie van de CO2-uitstoot met 50% in 2050 ten opzichte van 1990.	Het CDA moet op basis van het beginsel rentmeesterschap staan voor ambitieuze doelstellingen op het gebied van de reductie van CO2-uitstoot. Dit past ook bij de doelstellingen van het kabinet. De doelstellingen die in Europees verband zijn opgesteld, beheizen een compromis. De CDA delegatie in het EP dient te koersen op de doelstelling die door Denemarken wordt uitgedragen. Ook na een mondiaal akkoord, kan het programma van het CDA dan nog voor de delegatie richtinggevend zijn.	CDJA	afwijzen	Wij mogen meer ambitie hebben dan de EVP, maar de EVP ambities zijn reeds hoog, en kort geleden vastgesteld.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
91	6.2	Het CDA wil vasthouden aan de EVP doelstellingen van het klimaatpakket. Het CDA steunt het EU akkoord gericht op twintig procent CO2-reductie in 2020, twintig procent energiebesparing in 2020, en twintig procent duurzame energie in 2020, en dertig procent CO2 reductie in het geval van een mondiaal akkoord.	Toevoegen achter artikel 2 nieuwe zin: Voor de investeringen in energiebesparingen dient zonnig ook door de EU in de noodzakelijke financiering te worden voorzien.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
92	6.2	Het CDA wil vasthouden aan de EVP doelstellingen van het klimaatpakket. Het CDA steunt het EU akkoord gericht op twintig procent CO2-reductie in 2020, twintig procent energiebesparing in 2020, en twintig procent duurzame energie in 2020, en dertig procent CO2 reductie in het geval van een mondiaal akkoord.	Voeg aan het einde een extra zin toe: "Het CDA is voorstander van een mondiaal systeem van CO2-emissiehandel"	Het huidige systeem blijft beperkt tot de EU. Klimaatverandering is een mondiaal probleem. Dat betekent dat ook andere landen zouden moeten worden bewogen om mee te gaan doen aan een mondiaal systeem van emissiehandel.	Zuid Holland	overnemen	
93	6.3	Voor het CDA is de echte oplossing voor de milieuvulling energiebesparing en de keuze voor duurzame energiebronnen. Daarom zijn strengere normen voor motoren en brandstoffen nodig.	Voor het CDA is de echte oplossing voor de milieuvulling energiebesparing en de keuze voor duurzame energiebronnen. Daarom zijn strengere normen voor motoren en brandstoffen nodig. Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer, zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.	Zie commentaar bij punt 6.6.	Zuid Holland	overnemen	artikel 6.3 en 6.6 worden samengevoegd tot één artikel

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
94	6.4	Het CDA wil dat de milieunormen in Europa consistent zijn en niet met elkaar in tegenspraak, zoals bij de Vogel- en Habitatrichtlijn en Natura 2000.	Het CDA wil dat de milieunormen in Europa consistent zijn en niet met elkaar in tegenspraak, zoals bij de Vogel- en Habitatrichtlijn en Natura 2000. De ruimtelijke inpassing op lokaal niveau verdient bijzondere aandacht.	Europa-brede milieuregels kunnen soms op micro-niveau in gemeenten en steden tot moeilijkheden leiden. Binnen het EU-rechtskader moeten lokale autoriteiten aangepaste aanpassingen kunnen bewerkstelligen.	Brabant	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: nieuwe tekst in amendement vervangen door tekst uit toelichting
95	6.5a	nieuw artikel	Het CDA vindt dat bij de uitvoering van de EU-Kaderrichtlijn Water voldoende flexibiliteit moet worden geboden aan de lidstaten.	In een dichtbevoond en geïndustrialiseerd Nederland moet de overheid aangepaste maatregelen kunnen nemen die noch het milieu, noch het wonen en werken hinderen.	Brabant	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
96	6.5	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie vanuit nationale overheden en de EU sterk bevorderd moet worden.	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie, windenergie en energie uit afval vanuit nationale overheden en de EU sterk bevorderd moet worden.	De aanvulling op dit artikel is vanuit de grondtoon rentmeesterschap wezenlijk, omdat het hier gaat om hergebruik van afval, waarmee het volume van de afvalberg zal afnemen, omdat na het gebruik van afval voor energieopwekking minder reststoffen overblijven. Dat draagt nadrukkelijk bij aan duurzaamheid.	Utrecht (Provincie)	overnemen	
97	6.5	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie vanuit nationale overheden en de EU sterk bevorderd moet worden.	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie, windenergie en energie uit afval vanuit nationale overheden en de EU sterk bevorderd moet worden.		Rhenen, Eist en Achterberg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
98	6.6	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als doel de terugdringen van CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's en duurzame biobrandstoffen . Het CDA streeft naar een verdere harmonisatie van het beleid inzake duurzame brandstoffen in de lidstaten van EU per 2015 .	De toevoeging in de eerste zin geeft beter aan wat we willen: terugdringen van de CO2 uitstoot. Verder merken we dat bedrijven en burgers last hebben van het rajetoe aan beleid, m.n. rond tarieven en subsidies in de EU. Daar moet een eind aan komen om Nederland in een gelijke positie te zetten.	Ede	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: vervang in amendement "doel de terugdringen van" door "als norm de" zoals in origineel artikel. Toelichting: duidelijker en het vaststellen van deze norm is van belang.
99	.6	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de (verwijderd: CO2) uitstoot van voor de mens schadelijk fijnstof per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.		Limburg	afwijzen	maakt tekst minder duidelijk

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
100	6.6	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.		Dit punt gaat over precies hetzelfde onderwerp als punt 6.3. Het voorstel is daarom om deze tekst integraal toe te voegen aan punt 6.3 en het hier te laten vervallen.	Zuid Holland	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: overnemen, met begrip dat alle amendementen op artikel 6.6 worden opgenomen in 6.3
101	6.6	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.	CO2 uitstoot per verplaatste kilometer, zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's en andere vervoersmiddelen	Een auto en trein rijden, een boot vaart en een vliegtuig vliegt; kortom verplaatsen is algemener. En we willen toch bij alle vervoersmiddelen CO2 verminderen.	Groningen (Veendam)	overnemen	
102	6.6	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's.	Het CDA pleit voor het gebruik van duurzame brandstoffen met als norm de CO2 uitstoot per gereden kilometer zoals mogelijk is met de inzet van elektrische auto's. De energie-efficiëntie dient aanmerkelijk worden vergroot.	Zelfs duurzame energie kan nog energie-intensief zijn. Pas als de aangewende energie, duurzaam of niet, energie-efficiënt wordt gebruikt, werken we aan het ombuigen van de curve van de nog steeds stijgende energievraag.	Brabant	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: verwijderen van "gereden". Toelichting: niet alleen rijdende voertuigen kunnen gebruik maken van duurzame brandstoffen.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
103	6.7a	nieuw artikel	Het CDA is een voorstander van een handelsemmissiesysteem voor CO2, waarbij de rechten grotendeels verhandelbaar zijn.	Een systeem waarbij de rechten niet verhandelbaar zijn, zoals nu, heeft weinig zin, hiermee ontstaat er nog geen handelssysteem.	CDJA	afwijzen	zie amendement 92
104	6.7	Het CDA vindt dat de luchtvaart onder een effectief internationaal emissiehandelsstelsel moet komen dat niet samenvalt met de vliegbelasting.	Het CDA vindt dat de luchtvaart onder een effectief internationaal emissiehandelsstelsel moet komen dat niet samenvalt met de vliegbelasting. Het invoeren van een vliegbelasting is alleen mogelijk op Europees niveau.	De unilaterale Nederlandse vliegbelasting zorgt voor een slechte concurrentiepositie van Nederlandse luchthavens ten opzichte van luchthavens in de buurlanden. Dit schaadt de werkgelegenheid en handel van Nederland	CDJA	afwijzen	De EU gaat niet over belasting en we willen al helemaal niet een vliegbelasting bovenop een mogelijk emissiehandelsstelsel. Het amendement formuleert dit dubbelop.
105	6.8	Het CDA is voorstander van de uitbreiding van het netwerk van hogesnelheidstreinen in Europa en voor de aansluiting van Nederland op dit netwerk.	Het CDA is voorstander van de uitbreiding van het netwerk van hogesnelheidstreinen in Europa en voor de aansluiting van Nederland op dit netwerk o.m. door het aanhaken (feeder) op bestaande knooppunten en HSL-stations waar die net over de grens aanwezig zijn.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
106	6.9	Het CDA zet zich in voor het realiseren van voldoende middelen voor de innovatie en ontwikkeling voor CO2-opslag.	Het CDA zet zich in voor het realiseren van voldoende middelen voor de innovatie en ontwikkeling voor CO2-opslag. Het CDA stimuleert ook onderzoek en innovatie naar het duurzame (her)gebruik van CO2.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
107	6.9a	nieuw artikel	Het CDA wil dat de gevolgen van klimaatverandering op het gebied van bewoonbaarheid, waterbeheersing, landbouw en flora en fauna actief aangepakt worden.	Het klimaatbeleid richt zich nu vooral op het voorkomen van veranderingen. In de praktijk blijken bijvoorbeeld stijging van de zeespiegel voorzienbare en concrete problemen te geven voor kustgebieden. Verdrijving van gebieden in met name het zuiden van Europa is nu al een actueel probleem. Daarom lijkt het goed behalve maatregelen om problemen te voorkomen ook concreet beleid te gaan ontwikkelen en uitvoeren om de ontstane gevolgen te bestrijden.	Delft	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
108	6.10	Het CDA wil dat alle Europese scholieren na het succesvol afronden van het voortgezet onderwijs een maand lang gratis met het openbaar vervoer door Europa kunnen reizen. Dit kan gefinancierd worden uit Europese fondsen.	Laten vervallen	Het stimuleren van extra vervoersbewegingen draagt niet positief bij aan het milieu of de beheersing van het klimaat. Bovendien achten wij de bekostiging van vakantie een typisch eigen verantwoordelijkheid van burgers (of hun ouders).	Delft	overnemen	
109	6.10	Het CDA wil dat alle Europese scholieren na het succesvol afronden van het voortgezet onderwijs een maand lang gratis met het openbaar vervoer door Europa kunnen reizen. Dit kan gefinancierd worden uit Europese fondsen.	6.10 schrappen		Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
110	6.10	Het CDA wil dat alle Europese scholieren na het succesvol afronden van het voortgezet onderwijs een maand lang gratis met het openbaar vervoer door Europa kunnen reizen. Dit kan gefinancierd worden uit Europese fondsen.	Dit artikel in zijn geheel schrappen	Open einde voorstel met onduidelijk doel en financieel onhaalbaar. Een beter voorstel is om het te organiseren in de al bestaande structuur tijdens de schoolloopbaan. Bovendien is de relatie met de titel van het hoofdstuk ver te zoeken	Groningen	overnemen	
111	6.11	nieuw artikel	Het CDA wil dat de Europese Unie zich actief inzet tegen het dumpen van afgedankte duurzame kapitaalgoederen, zoals bv. schepen en olieplatforms, ter decompositie naar ontwikkelingslanden, waar men onder mensonwaardige arbeidsomstandigheden dit werk moet verrichten. Hierbij treedt tevens vaak onherstelbare schade aan het milieu op.	Dit probleem wordt nergens in het verkiezingsprogramma gesignaleerd en is van dien ernst dat hieraan in Europees verband actie voor moet worden gevoerd, bij voorkeur in overleg met de Aziatische en Afrikaanse Unies	Ede	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
112	7.1	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van energieschaarste. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang. De afhankelijkheid van geïmporteerde fossiele energiebronnen moet beperkt worden. Het CDA kiest er daarom voor te investeren in innovatie in duurzame energieopwekking.	Van een specifieke energiecrisis is geen sprake. Wel is er een risico op schaarste, zoals bijvoorbeeld bleek toen de gasdoorvoer door de Oekraïne stillag. De keuzes in deze paragraaf zijn onvoldoende concreet zowel over verantwoordelijkheden als over inhoud. Dit amendement beoogt de inzet van Europa helder te maken. De middelen voor de investeringen zouden kunnen komen uit fondsen voor regionale ontwikkeling of innovatie.	Utrecht (Gemeente)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
113	7.1	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang, met als doelstelling om o.a. te komen tot een goede koppeling van elektriciteitsnetten, mede geschikt voor duurzame energiebronnen.		Amsterdam	overnemen	
114	7.1	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat productie en levering van energie als politiek instrument worden gehanteerd en nationale antwoorden ontoereikend zijn. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.		Limburg	afwijzen	Originele tekst in duidelijker.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
115	7.1	nieuw artikel	Tussen 7.1 en 7.2 volgend artikel invoegen: "Europa bevordert besparing van (fossiele) energie in de gebouwde omgeving, de industrie, land-/tuinbouw en bij het vervoer".	Er liggen nog legio mogelijkheden voor het oprapen om dingen slimmer en efficiënter te doen en daardoor energie te besparen. Dan bestaat er minder noodzaak om extra energiecentrales te bouwen en vermindert de afhankelijkheid van energieleverende landen van buiten de EU.	Zuid Holland	overnemen	
116	7.1	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Het CDA pleit ervoor dat Europa op het vlak van energie zelfvoorzienend wordt.	Als Europa zijn we grotendeels afhankelijk van energiestromen van buiten de EU. Als we hiervan afgesneden worden is dit direct merkbaar, om dit te voorkomen moet Europa zelfvoorzienend worden.	CDJA	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: Invoegen "meer" voor het woord "zelfvoorzienend".

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
117	7.1	Een gemeenschappelijk Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Een gemeenschappelijk intern en extern Europees energiebeleid is van essentieel belang omdat geen enkel Europees land zich kan onttrekken aan de gevolgen van de energiecrisis. Hiervoor is overleg en coördinatie over energie-infrastructuur van groot belang.	Er moet niet alleen een gemeenschappelijk energiebeleid komen binnen de EU, maar ook een Europees gemeenschappelijk energiebeleid als onderdeel van het Europese buitenlands beleid	België/Luxemburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
118	7.2	Het CDA vindt dat kernenergie in de nabije toekomst in Nederland onmisbaar is. Binnen de context van de Europese Unie, en uitgaande van een optimaal veiligheidsniveau en de mogelijkheid om afval veilig op te slaan, is kernenergie gedurende de transitie naar duurzame energie een onmisbare tussenschakel. Kernenergie vormt een klimaatneutrale manier om de CO2-uitstoot van de traditionele elektriciteitsproductie te verminderen.	Kernenergie vormt gedurende de energietransitie een manier om de CO2-uitstoot van de traditionele elektriciteitsproductie te verminderen. Binnen de onder artikel 1. genoemde Europese context dient gezamenlijk onderzoek naar het veilig verwerken van kernafval te worden gestimuleerd.		Amsterdam	afwijzen	voorkeur aan formulering van amendement 120

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
119	7.2	Het CDA vindt dat kernenergie in de nabije toekomst in Nederland onmisbaar is. Binnen de context van de Europese Unie, en uitgaande van een optimaal veiligheidsniveau en de mogelijkheid om afval veilig op te slaan, is kernenergie gedurende de transitie naar duurzame energie een onmisbare tussenschakel. Kernenergie vormt een klimaatneutrale manier om CO2-uitstoot van de traditionele elektriciteitsproductie te verminderen.	Het CDA vindt dat kernenergie in de nabije toekomst in Nederland onmisbaar is. Binnen de context van de Europese Unie, en uitgaande van een optimaal veiligheidsniveau en de mogelijkheid om afval langdurig veilig op te slaan, is kernenergie gedurende de transitie naar duurzame energie een onmisbare tussenschakel. Kernenergie vormt een klimaatneutrale manier om CO2-uitstoot van de traditionele elektriciteitsproductie te verminderen.	De opslag van kernafval heeft gevolgen voor de lange termijn en het woord 'tussenschakel' suggereert dat het om iets tijdelijks gaat. Daarom wordt deze nadruk gelegd.	Groningen	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
120	7.3	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie sterk bevorderd moet worden.	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie sterk bevorderd moet worden. Door te investeren in nieuwe milieuvriendelijke energiebronnen moet Europa daarbij een leidersrol gaan vervullen.	In Zuid-Frankrijk (ITER) wordt gezocht naar de haalbaarheid van een nieuwe energiebron namelijk kernfusie. Dit soort projecten moeten meer worden ondersteund	CDJA	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: 2e zin veranderen in: "Europa moet daarbij een leidersrol gaan vervullen door te investeren in nieuwe milieuvriendelijke energiebronnen."
121	7.3	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie sterk bevorderd moet worden.	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie, windenergie en energie uit afval sterk bevorderd moet worden.	Zie 6.5	Utrecht (Provincie)	overnemen	
122	7.3	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie en windenergie sterk bevorderd moet worden.	Het CDA vindt dat duurzame energie zoals zonne-energie, windenergie en energie uit afval sterk bevorderd moet worden.		Rhemen, Elst en Achterberg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
123	7.4	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit.	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit. Binnen de Europese markt dienen universele ICT-oplossingen te worden geïmplementeerd, die helpen het energieverbruik te spreiden en te verminderen (van slimme meter tot 'smart grids').		Amsterdam	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: verwijder de tekst tussen haakjes. Toelichting: dit is te gedetailleerd en een uitwerking van het artikel.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
124	7.4	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit.	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit. Hiervoor is het noodzakelijk dat er sprake is van een gelijkwaardig Europees speelveld, waarbij in alle landen energieleverantie en het beheer van netwerken wordt gesplitst. Dit om langdurig en aanzienlijk concurrentienadeel tussen de Nederlandse energiebedrijven en andere Europese spelers te voorkomen.	Nederland is één van de landen, die ver is gevorderd met het laten splitsen van energiebedrijven in een publiek netwerkbedrijf en een commercieel bedrijf dat onder meer energie levert. Dit is nog lang niet het geval in alle Europese landen, zodat de bedrijven die daar zijn gevestigd een concurrentievoordeel hebben. Onder meer vanuit de positie van de zelfstandige energiebedrijven Delta en Eneco is het wenselijk dat er een gelijkwaardig Europees speelveld ontstaat. Het bestaande artikel 4 is hierover onvoldoende duidelijk.	Zeeland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
125	7.4	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit.	Het CDA blijft pleiten voor het tot stand komen van de interne markt voor elektriciteit, met concurrerende, zo laag mogelijke prijzen voor de burger.	De voordelen van de schaalvergroting moeten aan de burger worden aangerekend.	Brabant	afwijzen	voorkeur aan amendement 124.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
126	7.6	Fossiele brandstoffen blijven in de voorziene toekomst een zeer grote rol spelen in onze energievoorziening. Het CDA vindt dat energievoorzieningszekerheid een grote rol moet spelen in het gemeenschappelijk extern beleid van de EU. Het CDA pleit ook voor de bevordering, mede in EU-verband, van de zo noodzakelijke investeringen in de winning van fossiele brandstoffen, binnen maar ook buiten de EU.	Het CDA vindt dat energievoorzieningszekerheid een grote rol moet spelen in het gemeenschappelijk extern beleid van de EU. Een afgewogen pakket van energiebesparing, duurzame energie en aanlevering van fossiele brandstoffen vanuit diverse landen biedt hiervoor de beste garantie. Exploratie van fossiele bronnen is bij uitstek een rol voor de sterke partijen op deze ontwikkelde markt, terwijl de winning van duurzame energie in de transitieperiode door overheden actief moet worden bevorderd. Hiervoor dient langjarige zekerheid aan deze zich ontwikkelende markt te worden geboden, zodat leveranciers van duurzame systemen hierop hun investeringen kunnen baseren.		Amsterdam	afwijzen	dit artikel gaat over het belang van fossiele brandstoffen, niet over de rol van- en verhouding tussen markt en overheid. Het amendement is eveneens te gedetailleerd.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
127	7.6	Fossiele brandstoffen blijven in de voorziene toekomst een zeer grote rol spelen in onze energievoorziening. Het CDA vindt dat energievoorzieningszekerheid een grote rol moet spelen in het gemeenschappelijk extern beleid van de EU. Het CDA pleit ook voor de bevordering, mede in EU-verband, van de noodzakelijke investeringen in de winning van fossiele brandstoffen, binnen maar ook buiten de EU.	Fossiele brandstoffen blijven in de voorziene toekomst een (<i>schrappen</i>) grote rol spelen in onze energievoorziening. Het CDA vindt dat energievoorzieningszekerheid een grote rol moet spelen in het gemeenschappelijk extern beleid van de EU. Het CDA pleit ook voor de bevordering, mede in EU-verband, van (<i>schrappen</i>) noodzakelijke investeringen in de winning van fossiele brandstoffen, binnen maar ook buiten de EU.	Het is niet zeker dat de klassieke fossiele brandstoffen in elke te voorziene toekomst zomaar zeer grote rol zullen spelen. Daarom zetten we juist nu in op duurzame energie-opwekking.	Brabant	overnemen	
128	7.8a	nieuw artikel	Energiebesparing dient sterk te worden ondersteund door de Europese Eco-Design Richtlijn voor apparaten en installaties in Europees verband voortvarend in te zetten en regelmatig aan de "beste beschikbare technologieën" aan te passen.		Amsterdam	afwijzen	te gedetailleerd, want is een nadere uitwerking van het artikel 7.8.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
129	7.8	Het CDA is voorstander van het gebruik van de tweede generatie biobrandstoffen, die vooral bestaan uit restproducten van de landbouw. Het gebruik van biomassa en biobrandstoffen dat elders op de wereld problemen veroorzaakt voor de voedselproductie en ontbossing moet tegen worden gegaan.	Toevoegen aan artikel 8 nieuwe zin: Eerste generatie hernieuwbare brandstoffen dienen, zolang er nog niet voldoende tweede generatie biobrandstoffen zijn, daarom zoveel mogelijk in Europa zelf te worden geproduceerd.		Limburg	afwijzen	CDA geeft de voorkeur aan 2e generatie brandstoffen.
130	8.3	Echte vluchtelingen zijn altijd welkom in de EU en in Nederland.	wissen: en in Nederland. Toevoegen: , waarbij gestreefd naar een evenredige vertegenwoordiging per lidstaat.		Limburg	afwijzen	De huidige tekst is duidelijker. Amendement 133 noemt het Dublin Mechanisme dat spreiding bevordert.
131	8.3	Echte vluchtelingen zijn altijd welkom in de EU en in Nederland.	Verdragsvluchtelingen (volgens verdrag van Geneve) zijn altijd welkom in de EU en in Nederland.	Toevoeging 'echte' impliceert dat er vele 'nep' vluchtelingen zijn.	Zuid Holland	afwijzen	Het bestaande artikel is ingeburgerd taalgebruik

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
132	8.5	Het CDA wil dat de buitengrenzen van de Europese Unie, inclusief de Nederlandse buitengrenzen worden versterkt door verder te investeren in het Europese grensagentschap Frontex en in een Europese kustwacht en deze te ontwikkelen tot een Europese douane.	Het CDA wil dat de buitengrenzen van de Europese Unie, inclusief de Nederlandse buitengrenzen worden versterkt door verder te investeren in het Europese grensagentschap Frontex en in een Europese kustwacht en deze te ontwikkelen tot een Europese douane	Door Schengen zijn buitengrenzen van de EU tevens ook de grenzen van Nederland geworden. Vandaag de dag ligt de verantwoordelijkheid van de externe grenscontroles bij lidstaten als Polen, Roemenië, Italië, etc. Nederland en de EU hebben daarbij weinig tot geen invloed op de douane van deze lidstaten. Een Europese douane voor de buitengrenzen is daarbij dus noodzakelijk	CDJA	afwijzen	De douane gaat over goederen, niet over mensen. Het agentschap Frontex bewaakt in feite de buitengrenzen van de EU. Langs deze lijn moet verder gewerkt worden om dit te versterken.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
133	8.5	Het CDA wil dat de buitengrenzen van de Europese Unie, inclusief de Nederlandse buitengrenzen worden versterkt door verder te investeren in het Europese grensagentschap Frontex en in een Europese kustwacht.	Het CDA wil dat de buitengrenzen van de Europese Unie, inclusief de Nederlandse buitengrenzen worden versterkt door verder te investeren in het Europese grensagentschap Frontex en in een Europese kustwacht. <u>Het CDA vindt dat het Dublin mechanisme adequaat moet worden gehandhaafd.</u>		Commissie Buitenland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
134	8.6	Het CDA ziet een positief EU-beleid voor kennismigranten als noodzakelijk voor de innovatie en concurrentiekracht van de EU als geheel.	Het CDA ziet een positief EU-beleid voor kennismigranten als noodzakelijk voor de innovatie en concurrentiekracht van de EU als geheel. Daarnaast kunnen migranten ook nodig zijn in andere sectoren waar in de EU sprake is van schaarste aan personeel.	De formulering in de oorspronkelijke tekst is te beperkend. Europa zal naast kenniswerkers ook op economische en demografische gronden migranten moeten kunnen toelaten. De zorgvuldigheid als omschreven in 8.1 blijft uiteraard onverminderd van kracht. Dit moet op Europees niveau georganiseerd worden vanwege het vrije verkeer van personen.	Utrecht (Gemeente)	afwijzen	de focus van dit artikel is kennismigranten.
135	8.6	Het CDA ziet een positief EU-beleid voor kennismigranten als noodzakelijk voor de innovatie en concurrentiekracht van de EU als geheel.	Toevoeging: Als EU krachten bundelen voor werving kennismigrant.		Limburg	afwijzen	Het CDA wil dat Nederland grip blijft houden op het eigen arbeidsmarktbeleid

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
136	8.6	Het CDA ziet een positief EU-beleid voor kennismigranten als noodzakelijk voor de innovatie en concurrentiekracht van de EU als geheel.	Het CDA ziet een positief EU-beleid voor kennismigranten als noodzakelijk voor de innovatie en concurrentiekracht van de EU als geheel. Dit mag niet leiden tot een 'braindrain' in de ontwikkelingslanden.	Het is niet goed om veel kennis weg te halen uit landen die dan zelf in de problemen komen.	Overijssel (Enschede)	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
137	8.8	Het CDA wil dat de rechten van arbeidsmigranten beschermd worden.	Toevoegen: Het CDA heeft daarbij speciale aandacht voor de positie van de vrouw. Het migratieproces is voor vrouwen anders dan voor mannen: als vrouwen in een illegale situatie verkeren zijn ze zeer kwetsbaar voor uitbuiting, slechte arbeidsomstandigheden, vreemdelingenhaat, discriminatie en soms gedwongen arbeid en slavernij.	Bijna de helft van de ongeveer 200 miljoen migranten wereldwijd zijn vrouwen. Hoewel de aandacht voor migratie van vrouwen toeneemt, zijn genderspecifieke aspecten weinig terug te vinden in migratiebeleid. Bovendien zijn instrumenten, zoals gezinshereniging, niet genderneutraal: wanneer het over migranten en vluchtelingen gaat, heeft men meestal mannen voor ogen.	CDAV	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
138	8.9	Het CDA pleit ervoor dat in de hele EU inburgeringscursussen worden gehouden, welke de integratie stimuleren.	Het CDA pleit ervoor dat in de hele EU inburgeringscursussen worden gehouden voor derdelanders, welke de integratie stimuleren. Het CDA is van mening dat de kracht van Europa bestaat uit diversiteit. Voor migrerende EU burgers is het wegnemen van taalbarrières het belangrijkste aspect ter bevordering van de integratie en inburgering.		Limburg	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: 2e zin van amendement schrappen omdat dit verwarrend is.
139	8.10	Het CDA vindt het wenselijk dat Europese burgers die zich voor langere tijd vestigen in een andere EU-lidstaat kennis nemen van de cultuur en geschiedenis van deze lidstaat. Het CDA wil dat het mogelijk wordt gemaakt dat er inburgeringscursussen worden gehouden voor EU-burgers.	Artikel 10: tweede zin schrappen		Limburg	overnemen	zie amendement 140 die dit weer verbeterd.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
140	8.10	Het CDA vindt het wenselijk dat Europese burgers die zich voor langere tijd vestigen in een andere EU-lidstaat kennis nemen van de cultuur en geschiedenis van deze lidstaat. Het CDA wil dat het mogelijk wordt gemaakt dat er inburgeringscursussen worden gehouden voor EU-burgers.	Het CDA wil dat burgers uit andere EU landen, die langere tijd in Nederland verblijven, het recht hebben op een inburgeringscursus als zij daar zelf voor kiezen	Gestelde is vrijblijvend. Burgers uit andere EU landen die voor langere tijd in Nederland wonen moeten vrijblijvend kunnen kiezen voor een inburgeringscursus, die hen wordt aangeboden, als zij daarom vragen. De keuze is aan de EU burgers, het aanbod is verplichtend.	Groningen (Bedum)	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: amendement vervangt alleen de 2e zin van het oorspronkelijke artikel, maar zonder het laatste deel van amendement "als zij daar zelf voor kiezen". Dit is te vrijblijvend. De eerste zin van het originele artikel blijft dus gehandhaafd.
141	8.10	Het CDA vindt het wenselijk dat Europese burgers die zich voor langere tijd vestigen in een andere EU-lidstaat kennis nemen van de cultuur en geschiedenis van deze lidstaat. Het CDA wil dat het mogelijk wordt gemaakt dat er inburgeringscursussen worden gehouden voor EU-burgers.	Het gehele artikel schrappen.	Inburgeringsvoorstellen behoren tot het integratiebeleid, waarvan wij vinden dat het nationaal moet blijven.	Overijssel (Enschede)	afwijzen	De mogelijkheid moet worden geboden.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
142	8.11a	nieuw artikel	Onder invloed van migratie verandert de demografische samenstelling van veel stedelijke gebieden binnen de Europese Unie. De toenemende diversiteit binnen de stedelijke gebieden vraagt onder meer om de opbouw van nieuw sociaal kapitaal. Het CDA vindt dan ook dat er specifieke aandacht moet zijn om de leefbaarheid en duurzame ontwikkeling van de stedelijke gebieden in de EU te stimuleren. Het CDA zal zich sterk maken voor een samenhangend duurzaam beleid voor steden en stedelijke gebieden.	CDA zal ook visie moeten weergeven over stedelijke gebieden. In het concept wordt veelvuldig over landelijke gebieden gesproken. NB: meeste Europeanen wonen in steden	Amsterdam	afwijzen	goed amendement, maar het amendement gaat over nationaal beleid; dit is een Europees programma.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
143	8.11	Het CDA steunt een Europese coördinatie van het terugkeerbeleid van illegale asielzoekers en migranten. Het CDA streeft dan ook naar een gezamenlijke Europese inzet om de landen van herkomst te laten meewerken aan terugkeer van hun onderdanen die niet langer in de EU mogen blijven. Zowel verplichte terugkeer als steun via ontwikkelingsprojecten maken onderdeel uit van dit beleid.	Het CDA steunt een Europese coördinatie van het terugkeerbeleid van (asiel) migranten wiens verzoek tot verblijf is afgewezen en van illegaal verblijvende migranten. Het CDA streeft dan ook naar een gezamenlijke Europese inzet om de landen van herkomst te laten meewerken aan terugkeer van hun onderdanen die niet langer in de EU mogen blijven. Zowel verplichte terugkeer als steun via ontwikkelingsprojecten maken onderdeel uit van dit beleid.	Incorrect gebruik van terminologie.	Zuid Holland	afwijzen	voorkeur aan amendement 145

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
144	8.11	Het CDA steunt een Europese coördinatie van het terugkeerbeleid van illegale asielzoekers en migranten. Het CDA streeft dan ook naar een gezamenlijke Europese inzet om de landen van herkomst te laten meewerken aan terugkeer van hun onderdanen die niet langer in de EU mogen blijven. Zowel verplichte terugkeer als steun via ontwikkelingsprojecten maken onderdeel uit van dit beleid.	Het CDA steunt een Europese coördinatie van het terugkeerbeleid van uitgeprocedeerde asielzoekers en illegale migranten. Het CDA streeft dan ook naar een gezamenlijke Europese inzet om de landen van herkomst te laten meewerken aan terugkeer van hun onderdanen die niet langer in de EU mogen blijven. Zowel verplichte terugkeer als steun via ontwikkelingsprojecten maken onderdeel uit van dit beleid.		Commissie Buitenland	overnemen	
145	9.1	Het CDA wil dat de Europese Unie actiever wordt en gemeenschappelijk beleid verder uitwerkt op het gebied van criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding.	Het CDA wil dat de Europese Unie actiever wordt en gemeenschappelijk beleid verder uitwerkt op het gebied van criminaliteitsbestrijding, cybercrime en terrorismebestrijding.	Cybercrime (Hacken, kinderporno, etc.) is <u>DE</u> nieuwe grote activiteit van criminelen. Een internationale digitale wereld wordt door hun gebruikt om over de grenzen grof geld te verdienen.	CDJA	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
146	9.3	Het CDA vindt dat waakzaamheid op het gebied van privacy is geboden. De privacy van mensen is van belang, maar het mag niet zo zijn dat privacybepalingen de opsporing en vervolging van criminelen in de weg staan. Het CDA wil in het kader van criminaliteitsbestrijding de uitwisseling van DNA-gegevens efficiënter maken.	wissen: Het CDA vindt dat waakzaamheid...is geboden. Is tegenstrijdig.		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
147	9.4	Het CDA vindt het noodzakelijk dat Nederland het drugsbeleid afstemt met de omliggende landen. Het drugstoerisme wordt in samenwerking met de buurlanden bestreden.	Het CDA vindt het noodzakelijk dat Nederland het drugsbeleid afstemt met de omliggende landen de negatieve gevolgen van het Nederlandse gedoogbeleid worden het meest gevoeld in de grensregio's. Met de aangrenzende lidstaten moet intensief samengewerkt worden bij het bestrijden van de overlast.		Limburg	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: nieuwe tekst als volgt: "Het CDA vindt het noodzakelijk dat Nederland het drugsbeleid afstemt met de omliggende landen, omdat de effecten van het Nederlandse gedoogbeleid het meest gevoeld wordt in de grensregio. Met de aangrenzende lidstaten moet intensief samengewerkt worden bij het bestrijden van de overlast."
148	9.4	Het CDA vindt het noodzakelijk dat Nederland het drugsbeleid afstemt met de omliggende landen. Het drugstoerisme wordt in samenwerking met de buurlanden bestreden.	Het CDA vindt het noodzakelijk dat Nederland het drugsbeleid afstemt met de omliggende landen. Het drugstoerisme én het Nederlandse gedoogbeleid wordt in samenwerking met de buurlanden bestreden.		Leiden	afwijzen	Het gedoogbeleid bestrijden doet het CDA in het nationale parlement, niet in het Europese parlement.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
149	9.5	Het CDA vindt een wezenlijk aspect van veiligheid het optreden tegen het groeiende probleem van transportcriminaliteit. De Europese Unie moet lidstaten aanzetten om ervoor te zorgen dat internationale routes over voldoende en veilige parkeerplaatsen beschikken.	De Europese Unie en de aangesloten lidstaten zorgen ervoor dat de internationale routes over voldoende en veilige (overnachtings) parkeerplaatsen beschikken	Deze bepaling dient een meer verplichtend karakter te krijgen.	Groningen (Bedum)	overnemen met PB wijziging als in toelichting	PB wijziging: amendement wordt vervanger van de tweede zin van het artikel. De tekst "aangesloten" verwijderen omdat dit overbodig is.
150	9.6	Het CDA bepleit krachtig en gecoördineerd optreden tegen grensoverschrijdende milieucriminaliteit.	Het CDA bepleit krachtig en gecoördineerd optreden tegen grensoverschrijdende milieucriminaliteit. Het wegvallen van de grenscontroles mag geen toename van de criminaliteit met zich meebrengen.	Door Europese coördinatie, gemeenschappelijk databeheer, justitiële samenwerking en geharmoniseerde opsporingsmethodes kan internationale criminaliteit in Europa worden tegengegaan.	Brabant	afwijzen	het artikel is helder; het amendement overbodig.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
151	9.7	Het CDA wil dat opsporingsorganisaties nationaal en internationaal beter samenwerken om onder meer de bestrijding van alle vormen van mensenhandel effectiever te maken. De slachtoffers van mensenhandel moeten worden beschermd.	Het CDA wil dat opsporingsorganisaties nationaal en internationaal beter samenwerken om onder meer de bestrijding van alle vormen van mensenhandel effectiever te maken. De slachtoffers van mensenhandel moeten worden beschermd. Maatregelen moeten genomen worden om de aangiftebereidheid te vergroten.	Zin toevoegen omdat dit bijdraagt aan opsporing.	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
152	10.2	De EU moet daadwerkelijk in staat zijn om nieuwe leden op te nemen, voordat een land kan toetreden tot de EU. Daartoe is consolidatie van de EU in haar huidige samenstelling van groot belang.	De EU moet daadwerkelijk in staat zijn om nieuwe leden op te nemen, voordat een land kan toetreden tot de EU. Alvorens de EU daartoe in staat is, is ratificatie van het Lissabon verdrag noodzakelijk.	Uitbreiding van de Unie zonder hervorming is een bottleneck gebleken voor het Europese project. Nieuwe landen dienen zich aan. Om hen een slagvaardig Europa te bieden en om de Unie zelf uitzicht te laten houden op een functionerend geheel die dienstbaar kan zijn aan de doelen die ze zich stelt, zou eerst tot hervorming over moeten worden gegaan, dan pas tot uitbreiding.	CDJA	afwijzen	Als het Verdrag van Lissabon onverhoopt niet in werking zal treden wil dat niet zeggen dat elke verdere uitbreiding is uitgesloten. Het hervormen van de Europese Unie door middel van Verdrag van Lissabon is daarmee voor het CDA niet minder essentieel.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
153	10.3	Het CDA constateert dat Turkije op dit moment niet voldoet aan de gestelde politieke criteria. Het CDA is van mening dat er momenteel een stagnatie plaatsvindt ten aanzien van de hervormingen in Turkije. Fundamentele verbeteringen zijn nodig om aan de gestelde eisen tegemoet te komen. Het CDA wil dat Turkije en de EU de gemaakte afspraken volledig nakomen.	Het CDA constateert dat Turkije op dit moment niet voldoet aan de gestelde politieke criteria. Fundamentele verbeteringen zijn nodig om aan de gestelde eisen tegemoet te komen. Het CDA wil dat Turkije en de EU de gemaakte afspraken volledig nakomen.	De tweede zin is overbodig en dient daarom te worden geschrapt. Volstaan kan worden met de drie overblijvende zinnen.	Enschede	afwijzen	Een stagnatie vindt wel degelijk plaats.

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
154	10.3	Het CDA constateert dat Turkije op dit moment niet voldoet aan de gestelde politieke criteria. Het CDA is van mening dat er momenteel een stagnatie plaatsvindt ten aanzien van de hervormingen in Turkije. Fundamentele verbeteringen zijn nodig om aan de gestelde eisen tegemoet te komen. Het CDA wil dat Turkije en de EU de gemaakte afspraken volledig nakomen.	Wissen: 'Politieke'		Limburg	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
155	10.3	Het CDA constateert dat Turkije op dit moment niet voldoet aan de gestelde politieke criteria. Het CDA is van mening dat er momenteel een stagnatie plaatsvindt ten aanzien van de hervormingen in Turkije. Fundamentele verbeteringen zijn nodig om aan de gestelde eisen tegemoet te komen. Het CDA wil dat Turkije en de EU de gemaakte afspraken volledig nakomen.	Het CDA constateert dat Turkije op dit moment niet voldoet aan de gestelde (<i>schrapen</i>) criteria. Het CDA is van mening dat er momenteel een stagnatie plaatsvindt ten aanzien van de hervormingen in Turkije. Fundamentele verbeteringen zijn nodig om aan de gestelde eisen tegemoet te komen. Het CDA wil dat Turkije en de EU de gemaakte afspraken volledig nakomen.	Turkije moet ook aan economische criteria voldoen om tot de EU toe te treden.	Brabant	overnemen	zie amendement 154
156	10.5	Het Europees Nabuurschap beleid moet in specifieke gevallen worden geïntensiveerd tot een ENB Plus voor de buurlanden van de Europese Unie. Het ENB biedt de mogelijkheid voor buurlanden van de EU om de relaties te intensiveren.	Het Europees Nabuurschap beleid moet in specifieke gevallen de ruimte bieden voor extra intensieve relaties van buurlanden met de Europese Unie. Een voorbeeld daarvan is het Oostelijk Partnerschap. De vraag van toetreding is daarbij niet aan de orde.	Deze tekst behoeft actualisering met het oog op de nieuwe Commissiemededeling over Oostelijk Partnerschap.	Zuid Holland	overnemen	

Nr	Art.	Tekst van het artikel uit Concept Europees verkiezingsprogramma ma 26 januari 2009	Voorstel amendement: gehele tekst van het nieuwe artikel	Toelichting van het amendement (beperkt houden a.u.b.)	Indiener	Pre-advies	Toelichting
157	10.6a	nieuw artikel	Het Eurovisie Songfestival is een laagdrempelige culturele uiting die de banden tussen de Europese volken aanhaalt. Het past daarmee bij een 'ever closer union between the peoples of Europe'. Vernieuwingen in het songfestivalreglement doen echter aan dit doel afbreuk. Het CDA pleit, als vervent tegenstander van referenda, daarom voor het opnieuw introduceren van juring door professionals en tegen het televoten. Ook heeft de terugkeer van het orkest, in plaats van de huidige muzikale ondersteuning op band, is ons dringende advies.	Het artikel spreekt qua argumentatie voor zichzelf.	CJDA	afwijzen	Dit hoort niet thuis in het CDA verkiezingsprogramma. Het EP gaat hier niet over. Dit is geen Europees politiek beleid.

II.1 Wilhelmus van Nassouwe, vers 1 en 6

1. Wilhelmus van Nassouwe
ben ik van duitsen bloed.
Den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd.
De koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

6. Mijn schild ende betrouwe
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen
verlaat mij nimmer meer!
Dat ik toch vroom mag blijven,
Uw dienaar te aller stond
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

II.4 Mandaatverzoek inzake kandidaatstelling Europese Verkiezingen

Van: Partijbestuur

Aan: Partijcongres

Betreft: mandaatverzoek inzake kandidaatstelling Europees Parlement

Op 23 januari 2009 heeft het versterkt Partijbestuur de advieslijst voor de verkiezingen voor het Europees Parlement vastgesteld. De advieslijst is vervolgens, samen met de groslijst, naar de gemeentelijke afdelingen verzonden. Deze hebben tot 9 maart 2009 de tijd gehad om ingevulde stembiljetten te retourneren aan het CDA-bureau.

De Onderzoekscommissie heeft vervolgens de uitslag van de stemming opgemaakt en hiervan een proces-verbaal opgesteld. Tijdens dit Partijcongres zal ze de uitslag bekendmaken; het Partijcongres wordt vervolgens verzocht de kandidatenlijst te bekrachtigen.

Nadat het Partijcongres de kandidatenlijst heeft bekrachtigd, staat voor gemeentelijke afdelingen de mogelijkheid open om, tot twee weken vóór de dag van de kandidaatstelling, bezwaren in te brengen tegen de lijst, op grond van vermeende onregelmatigheden (zulks op grond van artikel 13.2 van het Kandidaatstellingsreglement). Het Partijcongres hoort op deze bezwaren te beslissen.

Echter, gelet op de korte termijn tussen de dag van de kandidaatstelling (22 april 2009) en de sluitingstermijn voor het indienen van bezwaren (8 april 2009), wordt het Partijcongres verzocht de Commissie van Beroep te mandateren om te beslissen op eventuele bezwaren.

De Commissie van Beroep bestaat uit de volgende personen:

- drs. W.J. Deetman (voorzitter);
- mr. F.J.M Houben;
- mevr. mr. J.J.M.S. Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn;
- mevr. G.W. van Montfrans-Hartman;
- mr. W.F.C. Stevens.

De Commissie van Beroep heeft zich, bij monde van de voorzitter, bereid verklaard een beslissing op eventuele bezwaren tegen de kandidatenlijst te nemen.

Voorstel: het Partijcongres besluit de Commissie van Beroep te mandateren om te beslissen op door gemeentelijke afdelingen ingebrachte bezwaren tegen de gepubliceerde kandidatenlijst voor de verkiezingen voor het Europees Parlement.

Stand van zaken aangenomen resoluties Partijcongres 8 november 2008

Ter kennisname.

Stand van zaken aangenomen resoluties

De stand van zaken resoluties aangenomen in het congres van november 2008 wordt in willekeurige volgorde vermeld.

1. Resolutie: m/v – 50/50 in alle CDA-vertegenwoordigingen (ingediend door: CDAV)
2. Resolutie: ondersteun maatschappelijk zwakke groepen bij energiebesparing (ingediend door: CDA-Duurzaamheidsberaad, CDA-Hilversum)
3. Resolutie: verhuisboete halveren (ingediend door: CDA-Limburg)
4. Resolutie: Mogelijkheid pensioenopbouw voor wajongeren en wsw'ers (ingediend door: Basisgroep Sociale Zekerheid)
5. Resolutie: 'Regionaal Openbaar Vervoer; De aansluiting gemist?' (ingediend door: CDA-Brabant, CDA-Veere, CDJA e.a.)
6. Resolutie: Onderzoek arbeidsstimulering: werk of gezin moet geen keuze zijn (ingediend door: CDJA)
7. Resolutie: voortzetting en financiering van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (ingediend door: CDA-Fryslân en CDA-Groningen)
8. Resolutie: Europees toezicht voor banken (ingediend door: CDA-Zuid-Holland)
9. Resolutie: Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) (ingediend door: CDA-Limburg)
10. Resolutie: Behoud Mosselsector (ingediend door: CDA-Zeeland)
11. Resolutie: Kinderopvang en Gastouderopvang (ingediend door: CDA-Fryslân)
12. Resolutie: relatie burger-overheid (ingediend door: CDA-Zuid-Holland)
13. Resolutie: vertrekcheque voor uitgeprocedeerde asielzoekers (ingediend door: CDA-Limburg)
14. Resolutie: Ontwikkelingssamenwerking: morele oriëntatie, realistische koers (ingediend door: CDJA)
15. Resolutie: meervoudige voordracht (ingediend door: CDA Drenthe)

1. Resolutie: m/v – 50/50 in alle CDA-vertegenwoordigingen (ingediend door: CDAV)

(...)

Spreekt uit dat:

- Het CDA zich sterk maakt voor een gelijke vertegenwoordiging in het maatschappelijk middenveld en in overheidsbesturen.
- Het CDA zich tot doel stelt al het nodige te doen om in alle CDA geledingen een vertegenwoordiging van m/v-50/50 te realiseren.

Stand van zaken:

Deze resolutie heeft haar uitwerking niet gemist: op de huidige advies-kandidatenlijst voor de verkiezingen van het Europees Parlement is zelfs méér dan 50% vrouw. In de top-5 staan zelfs drie vrouwen, waaronder op de 2e, 3e en 4e plaats.

Ook voor de toekomst is onverminderd het voornemen om een 50/50-verdeling te blijven nastreven.

2. Resolutie: Ondersteun maatschappelijk zwakke groepen bij energiebesparing (ingediend door: CDA-Duurzaamheidsberaad, CDA-Hilversum)

(...)

Spreekt uit dat:

1. Maatschappelijk zwakkeren via het maatschappelijk middenveld praktische ondersteuning dienen te krijgen bij het uitvoeren van energie-besparende maatregelen via laag-drempelige, praktische hulp en tips;
2. De hele maatschappij, maar in het bijzonder de overheid, de woningbouwverenigingen en de energiebedrijven worden uitgedaagd aan dit punt bij te dragen door in hun contacten met maatschappelijk zwakke groepen hen te attenderen op mogelijke energie-besparende maatregelen en hen bij te staan in het uitvoeren hiervan, om zodoende samen ervoor te zorgen dat de energierekening van minder draagkrachtigen niet onnodig stijgt;
3. Woningverhuurders de morele plicht hebben om in de huurwoningen energie-besparende maatregelen te treffen;
4. De Nederlandse overheid bij alle woningbouw- en renovatie-projecten van sociale huurwoningen waar zij bij betrokken is, van haar partners moet eisen dat aan een nader te bepalen niveau aan energie-besparende maatregelen moet worden voldaan;
5. De puntentelling voor het berekenen van de maximale huur dusdanig dient te worden aangepast dat het rendabeler wordt voor verhuurders om energiebesparende maatregelen te nemen in de woning, zonder dat dit voor de huurder mag leiden tot een netto-lastenverzwaring; de huurverhoging mag dus niet groter zijn dan de daling van de energierekening.

Stand van zaken:

Deze belangrijke resolutie is terecht gericht tot én het maatschappelijk middenveld én de overheid. Wat betreft de verantwoordelijkheid van het Rijk heeft Kamerlid Liesbeth Spies gepleit voor ophoging van het budget voor energiebesparing in de gebouwde omgeving (van 100 naar 250 miljoen) en voor het snel in werking laten treden van een uitvoeringsregeling. Maatregelen als het aanbrengen van dubbel glas, vooral in kleine oude huizen nog noodzakelijk, moeten daarmee ondersteund worden. De minister van WWI heeft toegezegd deze maand (maart) eindelijk met een concreet voorstel te komen. Wij wachten dat af en verwachten daar veel van. Met de corporatiesector is in oktober 2008 een convenant afgesloten dat volledig aan de resolutie tegemoet komt. De genoemde puntentelling (het woningwaarderingstelsel) wordt momenteel door de minister in overleg met de sector herzien, waarbij de Tweede Kamerfractie erop zal toezien dat die tijdig en goed wordt geactualiseerd. Tot slot kunnen we constateren dat er inmiddels gelukkig tal van zeer toegankelijke websites (particulier en publiek) bestaan waarop mensen met hele concrete vragen over energiebesparing heel praktisch advies kunnen krijgen.

3. Resolutie: Verhuisboete halveren (ingediend door: CDA-Limburg)

(...)

Spreekt uit dat:

de woningmarktcommissie in haar onderzoek expliciet aandacht schenkt aan het verlagen van de overdrachtsbelasting en het verhogen van de nationale hypotheekgarantie.

Stand van zaken:

De woningmarktcommissie van de partij betreft in haar analyse de verlaging van de overdrachtsbelasting, naast andere zaken als duurzaamheid en levensbestendig wonen. De commissie heeft om extra tijd verzocht om de impact / gevolgen van de ontwikkelingen in de economie een duidelijke plaats te kunnen geven. Dit verzoek is door het partijbestuur gehonoreerd.

4. Resolutie: Mogelijkheid pensioenopbouw voor wajongeren en wsw'ers (ingediend door: Basisgroep Sociale Zekerheid)

(...)

Spreekt uit dat:

Ook jonggehandicapten een aanvullend pensioen moeten kunnen opbouwen indien zij werken naar wat zij kunnen en mogen gezien hun handicap.

Stand van zaken:

Iedereen heeft volgens het CDA recht op een welvaarts vaste AOW. Werknemers of ondernemers die meer verdienen dan de AOW-franchise kunnen aanvullend pensioen opbouwen. Het streven van het CDA is erop gericht om jonggehandicapten zoveel mogelijk te laten participeren in werk. Als werknemer hebben ook jonggehandicapten gelijke rechten dan andere werknemers qua pensioenopbouw. Wajongers die nu in de WSW zitten hebben ook pensioenopbouw. Op basis van de resolutie van de Basisgroep Sociale Zekerheid heeft het CDA aandacht gevraagd voor de opbouw van pensioenrechten en de opbouw van rechten op grond van de werknemersverzekeringen WW en WIA. Het kabinet geeft aan dat de overheid niet bepaalt waarover pensioenopbouw plaatsvindt. Het is immers aan de sociale partners om invulling te geven aan pensioenregelingen. Thans is het zo dat de jonggehandicapte alleen pensioen opbouwt over het loon dat hij ontvangt na loondispensatie. Sociale partners hebben de mogelijkheid om nieuwe afspraken te maken over de pensioenopbouw van de jonggehandicapte die met loondispensatie werkt. Op basis van dit gegeven gaat het CDA het kabinet oproepen tot het aanvragen van een advies van de Star om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om over de uitkering en - het inkomen uit werk- pensioen op te bouwen.

5. Resolutie: 'Regionaal Openbaar Vervoer; De aansluiting gemist?' (ingediend door: CDA-Brabant, CDA-Veere, CDJA e.a.)

(...)

Spreekt uit dat:

1. Er concessiegebieden op regionaal schaalniveau moeten ontstaan, waarbij een integraal pakket van bus, tram, metro én regionaal spoorvervoer wordt gevormd en dat daarbij ook naar gewenste bovenregionale afstemming moet worden gestreefd.
2. Het hoofdnet als een samenhangend pakket van doorgaande spoorverbindingen (intercity's) moet worden uitgevoerd.

3. De concessiegebieden minder geografisch moeten worden bepaald, maar meer moeten worden gebaseerd op de dagelijkse verplaatsingspatronen van reizigers.
4. Binnen het (boven)regionale pakket van openbaar vervoer ruimte moet zijn voor (winstgevende) grotere lijnen, samen met (minder winstgevende) kleinere lijnen, die voor een bepaald gebied toch van groot belang zijn.
5. Bij het meer logisch vormgeven van en beter op elkaar afstemmen van (boven) regionale vervoersstromen ten behoeve van de reizigers een belangrijke taak is weggelegd voor de aanbestedende overheid in de vorm van provincies en stadsregio's.

Stand van zaken:

Deze resolutie vraagt om het succesvolle 'Syntus-model' op het gehele spoornet toe te passen. Op initiatief van Jan Mastwijk namens de CDA-fractie heeft de Vaste Kamercommissie de minister om een formele reactie op deze resolutie gevraagd. Dit punt wordt door de CDA-fractie ook betrokken bij de evaluatie van de spoorwegwetgeving en de concessieverlening voor het Hoofdrailnet.

6. Resolutie: Onderzoek arbeidsstimulering: werk of gezin moet geen keuze zijn (ingediend door: CDJA)

(...)

Spreekt uit dat:

1. Er onderzoek moet worden gedaan naar de vraag waarom 17% van de vrouwen aangeeft minder te willen werken;
2. Indien uit onderzoek blijkt dat deze vrouwen minder willen werken als gevolg van de wijze van arbeidstimulering door de overheid, dit moet leiden tot een beleidswijziging;
3. Deze beleidswijziging moet houden dat ouders gemakkelijker een eigen afweging kunnen maken over de verdeling van werk en zorg voor kinderen.

Stand van zaken:

Het beleid van het CDA is erop gericht om vrouwen een eigen keuze te laten maken. De combinatie van werk en gezin is een belangrijk uitgangspunt voor het CDA. Ons streven is daarom ook gericht op een optimale arbeidsparticipatie; waarbij ouders keuze hebben hoe zij zorg en werk combineren. Dat is een modern gezinsbeleid, waarbij ook ruimte is voor participatie van ouders. Met instemming van het CDA is in 2008 de Taskforce DeeltijdPlus voor twee jaar aan de slag gegaan. Deze Taskforce is ingesteld om het debat over vrouwen en werk te stimuleren en informatie hierover te verzamelen, te verspreiden en uit te wisselen. Het kabinet trekt hiervoor 5 miljoen euro uit. De Taskforce richt zich op vrouwen, werkgevers, vakbonden, werkgeversorganisaties en de hele Nederlandse samenleving. Samen met hen worden kansen, mogelijkheden en belemmeringen om meer uren te gaan werken besproken. De Taskforce gaat zich allereerst verdiepen in wat er allemaal speelt op dit terrein en focus kiezen. Waar nodig zal de Taskforce onderzoek verrichten. Zo is er nog onvoldoende duidelijkheid over waarom vrouwen niet meer gaan werken als ze geen jonge kinderen meer hebben. De Taskforce wil dat er de komende twee jaar in Nederland in de media, op de werkvloer, op scholen en in de politiek gepraat gaat worden over wat het voor iedereen persoonlijk betekent om meer uren te gaan werken en om betaald werk te combineren met onbetaald werk en zorg voor anderen. Ze is zich er daarbij van bewust dat cultuurveranderingen langzaam tot stand komen; dat is onmogelijk in twee jaar. Het CDA wil de keuzevrijheid van werknemers die in deeltijd willen werken niet ter discussie stellen. Een goede balans tussen arbeid en zorg is ons uitgangspunt. Het kabinet vindt het daarnaast wel belangrijk dat de samenleving meer accepteert dat vrouwen een grote deeltijdbaan of een volledige baan hebben. Want vooral vrouwen werken nu in kleine deeltijdbanen; de gemiddelde

werkweek van vrouwen is 25 uur, die van mannen 37 uur. Hierdoor blijft veel talent onderbenut en loopt Nederland internationaal achter bij de arbeidsparticipatie van vrouwen.

7. Resolutie: Voortzetting en financiering van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (ingediend door: CDA-Fryslân en CDA-Groningen)

(...)

Spreekt uit dat:

1. dat Tweede Kamer en kabinet zich in EU-verband inzetten op voortzetting van een op Europees niveau vormgegeven en gefinancierd landbouwbeleid;
2. dat het noodzakelijk is dat ook ná 2013 hier substantiële Europese middelen voor beschikbaar zijn, in dezelfde orde van grootte als in de periode 2007-2013.

Stand van zaken:

Het standpunt zoals aangegeven in het dictum wordt herhaaldelijk aangehaald tijdens de landbouw- en visserijraad. Voorts is de Tweede Kamer in afwachting van de uitwerking van de 'Houtskoolschets' welke voor 1 mei voorzien van een kabinetsreactie aan de Tweede Kamer zal worden gezonden. Pas als de Houtskoolschets is omgezet in concreet beleid en duidelijk is hoe het gemeenschappelijk landbouwbeleid er, inclusief de budgetten, na 2013 uit ziet, kan een verder geluid worden afgegeven. In het concept-verkiezingsprogramma voor de aanstaande verkiezingen van het Europees Parlement is het dictum eveneens opgenomen.

8. Resolutie: Europees toezicht voor banken (ingediend door: CDA-Zuid-Holland)

(...)

Spreekt uit dat:

1. nagegaan moet worden in hoeverre bepaalde "innovatieve" financiële producten ook in de toekomst toegestaan moeten blijven;
2. de banken voor die producten vermogensbuffers moeten aanhouden, die in overeenstemming zijn met de blijkbaar grotere risico's die aan die belegging kleven;
3. alle beleggingen van banken zoveel mogelijk op de balans tot uitdrukking komen en anders op uniforme wijze worden gepubliceerd;
4. het toezicht op het bankwezen in elk geval binnen de Europese Unie op een transparante en eenduidige wijze moet worden georganiseerd;
5. gezien de ervaringen met de credit ratings, op Europees niveau betrouwbaarder informatie over de risico's van spaar- en beleggingsproducten moet worden verstrekt, eventueel in de vorm van een keurmerk;
6. spaarders door een beter inzicht hun vertrouwen in het bankwezen moeten kunnen herwinnen;
7. naast een verbeterd toezicht een levend besef van publieke en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bankiers, tot uitdrukking komend in hun regels voor goed bestuur, strategie, transparantie en bezoldigingsbeleid, onontbeerlijk is.

Stand van zaken:

De aanpak van de kredietcrisis kent een internationale en een nationale component. Op beide vlakken is gestage vooruitgang te melden.

In internationale context vindt momenteel vooral veel denkwerk plaats. Er wordt in allerlei fora nagedacht (Europese Unie, BIS, FSF, IMF etc) over aanpassingen aan de internationale financiële architectuur. Half april is de volgende G20 - bijeenkomst en als voorbereiding hierop zal Nederland ook zijn visie ontwikkelen. Hier heeft het CDA in het bijzonder naar gevraagd tijdens een debat over de Raad voor Ministers van Financiën in Europa. Er zijn bijvoorbeeld voorstellen ontwikkeld voor (eventueel) toezicht op kredietbeoordelaars. Op het terrein van de boekhoudregels en toezicht op de banken wordt momenteel nog nagedacht. Er dient nog veel werk verzet te worden, maar het CDA dringt erop aan om binnen redelijke termijn met concrete voorstellen te komen. Het opbouwen van een geloofwaardige toekomstige internationale financiële architectuur kost echter tijd.

In de nationale context wordt wat betreft het beloningsbeleid gepoogd te komen tot een herenakkoord tussen de bancaire sector en de overheid. Verder komen er de komende maanden voorstellen over de inrichting van de Nederlandse bancaire sector. Bij publicatie zal hier kritisch naar worden gekeken.

9. Resolutie: Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) (ingediend door: CDA-Limburg)

(...)

Spreekt uit dat:

- een zorgvuldige planning wordt gevraagd met maximale ruimte in normen en tijd (rapportages in 2015, 2021 en 2027) met haalbare en betaalbare einddoelen die in 2027 gehaald moeten worden (maximale derogatie);
- betrokkenen bij KRW dossier inclusief het kabinet dienen te voorkomen dat het waterbeleid sterk zal juridiseren en "Nederland" op slot gaat.

Stand van zaken:

Tijdens het debat over de Kaderrichtlijn Water in de Tweede Kamer heeft Ad Koppejan deze beide punten nadrukkelijk aan de orde gesteld. In een reactie hierop stelde de staatssecretaris vast dat deze zorgen terecht zijn en voor haar uitgangspunt zullen zijn voor het beleid inzake de KRW.

10. Resolutie: Behoud Mosselsector (ingediend door: CDA-Zeeland)

(...)

Spreekt uit dat:

- reguliere mosselzaadvisserij- en kweek op de Waddenzee mogelijk moet blijven binnen de bestaande Richtlijnen;
- minister Verburg ruimte en tijd moet bieden voor alternatieve en innovatieve ontwikkelingen in de mosselsector in het kader van het op te stellen Beheerplan Waddenzee.

Verzoekt:

- de Minister alles in het werk te stellen om ook in 2009 en volgende jaren juridisch houdbare vergunningen voor de voor- en najaarsmosselzaadvisserij op de Waddenzee te kunnen verlenen.
- te bevorderen dat het convenant van 21 oktober 2008 naar letter en geest wordt uitgevoerd teneinde de mosselsector een toekomst met perspectief te kunnen bieden.
- de mosselsector de noodzakelijke fysieke ruimte te geven om de transitie van bodemvisserij naar mosselzaadinvang tot een goed eind te brengen.

Stand van zaken:

De uitwerking van het convenant 'Transitie Mosselsector en Natuurherstel Waddenzee' is recent verschenen. En staat formeel op de agenda van de Tweede Kamer op 18 maart. Naar het nu uit ziet is het een goede opzet waarin partijen zijn overeengekomen om samen te werken aan een overgangsproces naar duurzame mosselvisserij, in samenhang met een programma voor natuurherstel. Dit Plan van Uitvoering regelt de eerste stappen van een transitieproces van twee samenhangende ontwikkelingen: enerzijds de verduurzaming van de mosselvisserij, anderzijds de aanpak en uitvoering van het natuurherstel via het Plan van Aanpak Natuurherstelprogramma. Het streefbeeld voor de transitie van de mosselsector 2020 is duidelijk en de eerste stappen tot 2011 zijn concreet vastgelegd. Voor de stappen daarna zijn principeafspraken gemaakt, waarvan de feitelijke invulling vanaf 2011 is voorzien. Een diepgaande tussentijdse evaluatie is voorzien in 2014. Qua vergunningverlening is het volgende te zeggen. In het convenant staat vastgelegd dat de minister van LNV na overleg met de andere convenantpartners, voor 1 juni 2009 een meerjarig raamwerk opstelt voor de jaarlijkse vergunningverlening van de voor- en najaarszaadvisserij, onder de Natuurbeschermingswet 1998.

Daarmee is resolutie uitgevoerd. Echter, indien de signalen uit de garnalensector minder positief zijn, dan zal de Tweede Kamerfractie dat bij het aankomende debat in de Kamer ook inbrengen. Het convenant is immers bedoeld voor alle partijen die een rol spelen in de Waddenzee.

11. Resolutie: Kinderopvang en Gastouderopvang (ingediend door: CDA-Fryslân)

(...)

Spreekt uit dat:

- Het CDA zich sterk maakt voor het behouden van professionele gastouderopvang op het platteland;
- Het CDA, bij de aanpassingen aan het kinderopvangstelsel, zich sterk maakt voor helder beleid ten aanzien van:
 - de keuzevrijheid van ouders voor kleinschalige opvang in huiselijke kring;
 - verruiming van de regelgeving voor gastouderopvang in een thuiscrèche betreffende aantal kinderen en aantal opvangdagen;
 - kwaliteitseisen voor gastouderopvang in een thuiscrèche en voor informele (gastouder)opvang;
 - de relatie tussen het aantal te vergoeden opvang uren en de omvang van de arbeidsrelatie van de ouder(s);
- Het CDA zich ten doel stelt dat de vergoeding voor gastouderopvang in een thuiscrèche op een aanvaardbaar niveau gehandhaafd blijft, zodat de bemiddeling en begeleiding door het gastouderbureau of de kinderopvang organisatie gewaarborgd blijft.

Stand van zaken:

Binnenkort zal het wetsvoorstel in de Kamer worden behandeld waarin voorstellen staan voor de herziening van het systeem van gastouderopvang, waarbij de noties uit deze resolutie nadrukkelijk worden meegenomen.

12. Resolutie: Relatie burger-overheid (ingediend door: CDA-Zuid-Holland)

(...)

Spreekt uit dat:

- dat alle overheidsorganen op alle niveau's meer werk moeten maken van een dienstbare overheid, vermindering van administratieve lasten en ruimte aan de samenleving;
- het partijbestuur daartoe met het WI, de Bestuurdersvereniging en andere partijorganen de CDA-politici hierin actief dient te ondersteunen met goede concrete suggesties;
- deze partijorganen tegelijkertijd uit te nodigen te werken aan een lange termijnvisie op de relatie burger-overheid, die neer kan slaan in een volgend verkiezingsprogramma.

Stand van zaken:

Staatssecretaris Ank Bijleveld is verantwoordelijk voor het werk aan een dienstbare overheid. Zij staat voor terugdringing van onnodige regelzucht, bureaucratie en onbegrijpelijke taal. Dit kabinet heeft zichzelf de opdracht gegeven om de administratieve lasten (in tijd en geld) voor burgers, professionals en medeoverheden met een kwart terug te brengen.

De irritaties van burgers zijn geïnventariseerd. Dit heeft geleid tot een top-10 van knelpunten, die stuk voor stuk worden aangepakt.

Op het gebied van onderwijs, sociale zekerheid, veiligheid en zorg worden professionals betrokken bij de aanpak van administratieve lasten. Voor elk van deze vier terreinen wordt een top-5 van knelpunten opgelost.

De administratieve lasten voor medeoverheden worden met 25% teruggebracht.

Enkele voorbeelden.

Met ingang van 2010 komt de omgevingsvergunning in plaats van allerlei verschillende vergunningen die burgers en bedrijven nu nog moeten aanvragen, als ze een bouwplan willen uitvoeren.

Een ander voorbeeld is het project begrijpelijke formulieren. De 25 meest gebruikte formulieren zijn met ingang van 2009 begrijpelijk voor burgers en bedrijven.

De partij is zich bewust van de verontrustende berichten in de media en rapporten. Zoals in het verkiezingsprogramma staat, staat de partij voor een dienende overheid, die werkt vanuit het vertrouwen in het zelforganiserend vermogen van de samenleving en ruimte biedt aan mensen, buurten, ondernemingen, scholen en zorgaanbieders. Vanuit onder meer deze gedachte heeft het WI een serie rapporten gepubliceerd onder de noemer maatschappelijke vernieuwers, en betreft de partij bij het bepalen van haar agenda voor de toekomst leden, maatschappelijke organisaties en kiezers.

13. Resolutie: Vertrekcheque voor uitgeprocedeerde asielzoekers (ingediend door: CDA-Limburg)

(...)

Spreekt uit dat:

- Het CDA zich sterkt maakt voor de invoering van vertrekcheques;
- Deze financieel gedekt worden uit het budget van ontwikkelingssamenwerking.

Stand van zaken:

Bij de behandeling van de begrotingen 2009 van Justitie en van Buza/OS heeft de CDA-fractie twee amendementen ingediend. Deze zijn aangenomen.

Via deze amendementen is € 6 miljoen (€ 2 miljoen bij Justitie en € 4 miljoen bij OS) extra beschikbaar gekomen voor terugkeer, onder andere ten behoeve van het "Platform Duurzame Terugkeer". De minister voor OS heeft bij de begrotingsbehandeling toegezegd dat hij de financiële bijdrage voor terugkeer waar nodig zou verhogen.

Op 12 februari 2009 is in de Kamer de notitie "Internationale migratie en ontwikkeling" besproken. De bewindslieden van Justitie en OS hebben tijdens dit overleg het belang van OS bij terugkeer nadrukkelijk onderschreven.

De CDA-fractie heeft in het overleg gevraagd om twee concrete en perspectiefrijke projecten (van Intent en van Kerk in Actie) te honoreren. De bewindslieden van Justitie en van OS hebben zich hierover positief uitgelaten en bekijken momenteel op welke manier deze projecten kunnen worden ingepast in het beleid en financieel ondersteund. De Kamer wordt binnenkort geïnformeerd over de nadere uitwerking.

14. Resolutie: Ontwikkelingssamenwerking: morele oriëntatie, realistische koers (ingediend door: CDJA)

(...)

Spreekt uit dat:

1. Nederland ten minste haar bijdrage aan ontwikkelingssamenwerking van 0,8% van het BNP moet handhaven;
2. Nederland moet blijven investeren in de kwaliteit en effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking;
3. het Nederlands maatschappelijk middenveld een belangrijke rol moet blijven spelen in de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking.

Stand van zaken:

Voor de CDA-Tweede Kamerfractie geldt dat het belang van ontwikkelingssamenwerking enerzijds ligt in internationale solidariteit met mensen ver weg die het minder hebben dan wij, ook in tijden wanneer het economisch slechter gaat en anderzijds omdat het ook in ons eigen belang is dat Nederland blijft investeren in ontwikkeling van landen elders. Dat betreft onze veiligheid, maar ook vanuit economisch perspectief kunnen we baat hebben bij het bevorderen van welvaart in ontwikkelingslanden. De uitdagingen waarvoor we staan zijn fors, naast de financiële crisis hebben we te maken met de gevolgen van de klimaatverandering, voedselcrisis, schaarste op gebied van water en energie. Dat zijn de uitdagingen waarvoor we voor staan. En dat geluid heeft de fractie in lijn met de resolutie ook tijdens de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2009 laten horen. Juist nu door de wereldwijde financiële crisis worden de ontwikkelingslanden hard getroffen.

Daarnaast hamert het CDA op kwalitatief en effectief ontwikkelingsbeleid. Zo heeft de CDA-fractie zich telkens kritisch geuit over Rwanda en haar mogelijk kwalijke rol in buurland Congo. N.a.v. een motie van het CDA heeft de minister de geplande begrotingssteun voor Rwanda niet door laten gaan. Ook is de CDA-fractie kritisch ten aanzien van de inzet op hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden.

Voor het CDA kunnen de maatschappelijke organisaties een wezenlijke rol spelen in ontwikkelingslanden, maar ook hier moet gekeken worden naar effectiviteit van de inzet.

15. Resolutie: Meervoudige voordracht (ingediend door: CDA Drenthe)

(...)

Spreekt uit dat:

Bij de eerstvolgende kandidaatstelling voor het lijsttrekkerschap m.b.t. de verkiezingen van de leden van het Europees Parlement in 2014 door het Partijbestuur een meervoudige voordracht zal worden opgesteld.

Stand van zaken:

Deze resolutie draagt het Partijbestuur op bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2014 met een meervoudige voordracht voor een lijsttrekker te komen. Deze verkiezingen zijn voorlopig niet aan de orde zijn.